

Podstawowe problemy gospodarki narodowej w roku 1962

Towarzysze!

Dobiega końca pierwszy rok planu 5-letniego. Organy partyjne i państwowe rozpatrują projekt planu na drugi rok 5-latk. Przebieg tych dwóch lat zdecydowanie w dużej mierze o wykonaniu całości naszego planu 5-letniego, a tym samym o tym, jak daleko posunęliśmy się naprzód na drodze rozwijania materialno-technicznej bazy socjalizmu, umocnienia i rozwoju socjalistycznych stosunków społecznych, podnoszenia poziomu życia i kultury polskich mas pracujących i o tym, jaki będzie nasz wkład w historyczne współzawodnictwo między socjalizmem a kapitalizmem w skali światowej.

Dlatego Biuro Polityczne uznało za celowe rozpatrzenie przez Komitet Centralny przeglądu naszych osiągnięć i niedociągnięć oraz bieżących zadań, jakie przed nami stoją na progu drugiego roku 5-latk.

Od czasu III Zjazdu Komitet Centralny niejednokrotnie rozpatrywał poszczególne ważne problemy i zadania naszego planu 5-letniego.

Na II i VI plenach KC nakreśliłyśmy podstawowe kierunki naszej polityki rolnej, podnoszenia poziomu naszego rolnictwa i rozwoju zespołowych form gospodarowania. Na III Plenum omawialiśmy sposoby zachowania podstawowych proporcji w realizacji planu i w naszej polityce gospodarczej, a w szczególności proporcji między wydajnością pracy a poziomem płac.

Na IV Plenum ustaliliśmy szeroki program organizowa-

(Skrót referatu Biura Politycznego KC PZPR na IX Plenum KC)

nia i wdrażania postępu technicznego. V Plenum zajęło się sprawami porządkowania działalności inwestycyjnej, poruszyło także problem aktywizacji handlu zagranicznego.

VII Plenum poświęciło się niezwykle ważnemu zagadnieniu przygotowania kadr, reformy szkolnej. Na ostatnim VIII Plenum mówiliśmy o podstawowych kierunkach dalszego rozwoju działalności rad narodowych. Sporo uwagi poświęciliśmy też budownictwu mieszkaniowemu i polityce rozdziału mieszkań.

Podstawowa treść uchwał tych plenarnych posiedzeń KC pozostaje wciąż aktualna. Wszystkie one, jako całość, we wzajemnym powiązaniu ze sobą, stanowią program działania partii, co najmniej na okres całego planu 5-letniego. Głęboko myślimy się o tym, jak należy wykonać te zadania, które przed nami stoją, a zwłaszcza zadania, które w świetle przebiegu wykonania planu na rok 1961 i zadań, które stawiamy sobie na rok następny, nabierają szczególnej wagi i aktualności.

W zakresie budownictwa mieszkaniowego zadania NPG zostaną przekroczone o ok. 8 tys. izb. Przyrost zasobów ogółem będzie wyższy o 7,9 mld. zł niż zakładano w planie na br., w tym w przemyśle — o 5,3 mld. zł.

Globalny fundusz spożycia indywidualnego zwiększył się o 6,7 proc. w stosunku do r. ub., podczas gdy plan zakładał 4,1 proc. Wiąże się to ze wzrostem funduszu płac wynikających zarówno ze zwiększonego zatrudnienia jak i poziomu przeciętnych płac oraz ze znacznym wzrostem dochodów ludności chłopskiej.

Zatrudnienie w gospodarce narodowej miało powiększyć się w tym roku o 103 tys. osób. Faktycznie wzrost w skali średniorocznej wyniesie ok. 242 tys. osób.

Plan zakładał wzrost przeciętnej płacy nominalnej netto w gospodarce narodowej o 2,5 proc., przewidywane są zaś, że przeciętna płaca nominalna netto (bez regulacji płac) podniesie się w stosunku do r. ub. o 4,2 proc., zaś łącznie z regulacjami o 4,5 proc.

Musiło więc nastąpić również przekroczenie planowanego osobowego funduszu płac. Planowano na tym odcinku wzrost o 5,6 mld. zł, tj. o 4 proc., faktycznie zaś fundusz ten zwiększył się o 10,6 mld. zł, tj. o 7,4 proc.

Ponadplanowy wzrost płac wynikał głównie ze zwiększenia zatrudnienia, ale częściowo również z naruszenia planowanych proporcji między wzrostem przeciętnej płacy, a wzrostem wydajności pracy. Zakładano, że 63 proc. przyrostu produkcji uzyska się przez wzrost wydajności pracy, a resztę przez zwiększenie zatrudnienia. Tymczasem tylko 70 proc. ogólnego przyrostu produkcji uzyskano dzięki podniesieniu wydajności pracy.

Płace realne (na 1 zatrudnionego) wzrosły w br. — po uwzględnieniu zwiększonych kosztów utrzymania — o 3,1 proc.

Równocześnie przychody pieniężne ludności rolnej ze sprzedaży państwu produktów rolnych wzrosły o 12,6 proc. Przewidyuje się, że przeznaczane na konsumpcję dochody realne ludności rolnej wzrosną o 5,1 proc.

Plac realny (na 1 zatrudnionego) wzrosły w br. — po uwzględnieniu zwiększonych kosztów utrzymania — o 3,1 proc.

Równocześnie przychody pieniężne ludności rolnej ze sprzedaży państwu produktów rolnych wzrosły o 12,6 proc. Przewidyuje się, że przeznaczane na konsumpcję dochody realne ludności rolnej wzrosną o 5,1 proc.

się, że koszty materiałowe zostaną obniżone o 0,9 proc. w porównaniu z br. Będzie to wymagało podjęcia dużych wysiłków w trakcie wykonania planu.

Nakłady na inwestycje w całej gospodarce osiągną poziom ok. 118 mld. zł, co stanowi wzrost o 9,5 proc. w porównaniu z br. Udział inwestycji netto w dochodzie narodowym wyniesie ok. 19,4 proc., wobec przewidywanego w br. — 18,4 proc.

Zakłada się, że zapasy i rezerwy przyrosną o 6,5 proc. w porównaniu z przewidywanym stanem zasobów na koniec br.

Spożycie indywidualne ludności będzie o ok. 4 proc. wyższe w porównaniu z przewidywanym poziomem br.

Zakłada się, że przy wzroście przeciętnej płacy o 2,3 procent, wynagrodzenia pracowników objęte funduszem płac wzrosną ogółem o 5,5 procent w stosunku do br. Stosunkowo wysoki wzrost funduszu płac wynika głównie z przekroczenia ustalonych w planie 5-letnim limitów zatrudnienia.

Przychody pieniężne ludności rolnej ze sprzedaży produktów rolnych wzrosną o 8,7 proc.

Zakładany w projekcie planu wzrost spożycia indywidualnego łącznie za dwa lata jest wyższy od zadań planu 5-letniego w tym zakresie. Wzrost spożycia w rozbiu na ludność utrzymującą się z pracy w gospodarce poza rolnictwem i ludność rolniczą, o ile nie zostałyby dokonane konieczne korektywy, wykazywałby pewne dysproporcje w stosunku do założeń planu 5-letniego. Plan ten zakładał wzrost spożycia na osobę o 23 proc. zarówno w stosunku do ludności utrzymującej się z pracy najemnej, jak i ludności chłopskiej. Tymczasem dynamika wzrostu dochodów realnych wsi łącznie za dwa lata znacznie, wyprzedziła wzrost płac realnych. Na podstawie nieostatecznych jeszcze szacunków ocenia się, że bez przeprowadzenia korektyw wzrost płac realnych na 1 zatrudnionego łącznie za dwa lata wyniosłby 5,2 proc., natomiast wzrost dochodów realnych na osobę ludności rolnej — ok. 10 proc.

W celu częściowego wyrownania wymienionej dysproporcji zakłada się częściowe ograniczenie wzrostu dochodów wsi. Wzrost dochodów realnych wsi za dwa lata wyniesie ponad 8 proc.

Siła nabywcza ludności przeznaczona na zakup towarów w handlu ukształtuje się na poziomie 230,4 mld. zł, tj. o 5 proc. więcej niż w br.

Głównym zadaniem planu jest utrzymanie szybkiego tempa rozwoju gospodarczego kraju przy zachowaniu właściwych proporcji między poszczególnymi działami i gałęziami gospodarki narodowej oraz pomiędzy poszczególnymi elementami podziału dochodu narodowego — tak, aby zapewnić niezbędną równowagę w gospodarce narodowej.

Do najważniejszych problemów, wobec których stoi nasza gospodarka narodowa, należą:

- dalszy rozwój handlu zagranicznego — umocnienie równowagi bilansu handlowego i płatniczego;
- utrzymanie tegorocznych osiągnięć w dziedzinie rolnictwa i dalszy jego rozwój;
- usprawnienie działalności inwestycyjnej;
- wyrównanie nadmiernej dysproporcji między wzrostem dochodów ludności rolnej a wzrostem płac realnych;
- zabezpieczenie prawidłowych proporcji między wzrostem funduszu płac a wzrostem produkcji oraz wzrostem średniej płacy a wzrostem wydajności pracy;
- zwrócenie szczególnej uwagi na zaniechanie dotychczas odcinek gospodarki materiałowej na zwiększenie i przyspieszenie efektów wprowadzania nowej techniki w niektórych ważnych dziedzinach; na usprawnienie kooperacji w przemyśle.

ctwo partii, była powzięta w połowie ub. r. uchwała Biura Politycznego oraz instrukcja Sekretariatu KC w sprawach handlu zagranicznego.

Co zmieniło się w tym zakresie w ostatnich latach? W latach 1959—61 nastąpiło znaczne przyspieszenie tempa wzrostu wywozu. W ub. r. eksport zwiększył się o 15,8 proc., w br. — wg przewidywanego wykonania — będzie o 12,8 proc. wyższy niż w ub. r. (średnioroczny wzrost eksportu w latach 1957—59 — 8,4 proc.).

W latach 1959—61 nastąpiły również dalsze korzystne zmiany w strukturze towarowej naszego wywozu. Wzrost w nim przede wszystkim udział maszyn, urządzeń i środków transportu oraz gotowych wyrobów przemysłowych przeznaczonej na cele spożycia. Eksport maszyn i urządzeń wzrasta w br. w stosunku do 1959 r. o 42,3 proc., a jego udział w ogólnym wywozie osiągnie w br. 28,7 proc.

Poważną rolę odgrywa w eksporcie nadal artykuły rolno-spożywcze — ich udział w br. wyniesie 21,4 proc., wobec 18,2 proc. w 1959 r. (wzrost wywozu o 53 proc. w ciągu tych 2 lat). Systematycznie maleje natomiast udział surowców, paliw i półfabrykatów.

Osiągnięcia w dziedzinie wywozu sprzętu inwestycyjnego i produktów rolnych wysuwają się na pierwszy plan. Chodzi tu przecież o artykuły, których zbyt na rynkach światowych wymaga szczególnych zabiegów, wysokiej umiejętności dostosowania się do wymogów klientów, napyłka na silną konkurencję i często oznacza wejście po raz pierwszy na rynki światowe.

Eksport węgla kamiennego zwiększył się w ciągu ostatnich 2 lat o ponad 8 proc., spadła jednocześnie wartość (niekorzystne tendencje w kształtowaniu się cen światowych).

Na przyspieszenie tempa wzrostu eksportu poważny wpływ wywarła praca polityczna i organizatorska, podjęta w wyniku uchwały V Plenum KC oraz uchwały Biura Politycznego z czerwca ub. r. Sprzyjająca atmosfera stworzona dla wzrostu wywozu nie została jednak w pełni wykorzystana wskutek zbyt powolnego realizowania założeń, zmierzających do aktywizacji eksportu i usuwania przeszkód, które hamują jego rozwój.

Nie zawsze zapewnia się produkcji eksportowej zaopatrzenie materiałowe w pierwszej kolejności, kooperację oraz odpowiednie środki finansowe, zwłaszcza fundusz płac, odpowiadający wyższej w regule pracochłonności tej produkcji.

Nie dość konsekwentnie wprowadza się w życie zasady umownego ustalania stosunków między centralami handlu zagranicznego a innymi jednostkami gospodarczymi oraz egzekwowania sankcji finansowych, które wynikają z obowiązujących w tej dziedzinie przepisów.

Niedostateczna była też kontrola wykonania dostaw eksportowych, nie zawsze uzależniało się fundusz premii i fundusz nagród od wykonania dostaw na eksport.

Poza usunięciem tych niedomagań, konieczna jest także ścisła i systematyczna analiza ekonomiczna naszych obrotów z zagranicą, w szczególności zaś stałe badanie efektywności wywozu.

zbędne dla zaopatrzenia wsi w środki podstawowych gałęzi przemysłu i innych działów gospodarki narodowej.

W uchwale V Plenum KC i postanowieniach Biura Politycznego wskazaliśmy na konieczność zwrócenia uwagi na ekonomicznie uzasadnione oszczędności w dziedzinie importu oraz na środki ekonomiczno-organizacyjne, jakie należy podjąć przede wszystkim w zakresie zmniejszenia wydatków na import surowców oraz wzmocnienia bodźców, przeciwdziałających zbytniemu i przedwczesnemu importowi maszyn i urządzeń.

W zmniejszaniu wydatków na import surowców mamy do odnotowania pewne osiągnięcia, ale jest tu jeszcze dużo do zrobienia.

Nie sprzyja dążeniu do przechodzenia na tańsze, mniej znane surowce brak zasadnych wskaźników wydajności i norm pracy wraz z wprowadzeniem do produkcji tych surowców oraz sposobów ustalania cen krajowych na przywołane surowce. Zbyt powolne tempo oszczędności wydatków na import związane jest również z tym, że przy rewizji planów inwestycyjnych uwzględniono w zbyt małym stopniu, bądź umieszczono w zbyt odległych terminach inwestycje, zmierzające do oszczędności importowych.

Nie wprowadzono w życie opracowanych od dłuższego czasu przepisów zmierzających do zapobiegania zbytniemu lub przedwczesnemu importowi.

Niedostateczna jest również troska i odpowiedzialność bezpośrednich inwestorów za właściwe i oszczędne zamawianie zagranicznych maszyn i urządzeń, szybkie ich uruchamianie i osiągnięcie pełnej zdolności produkcyjnej.

3. ZADANIA W DZIEDZINIE AKTYWIZACJI HANDLU ZAGRANICZEGO W R. 1962

Jeżeli chodzi o strukturę w zakresie wywozu, to trzeba wskazać na występujące w ostatnich latach niepokojące zjawisko w dziedzinie maszyn i urządzeń. O ile bowiem udział tej grupy w ogólnym naszym eksporcie dość szybko od 1955 r. do 1958 r. kiedy to osiągnął 26,8 proc. wartości ogólnej, o tyle od r. 1959, mimo poważnego wzrostu jego wywozu, udział jego utrzymuje się prawie na niezmienionym poziomie i wynosi ok. 28 proc. W projekcie planu na rok przyszły zakłada się wzrost w tej dziedzinie do 30,1 proc.

Szerok przyczyn złożyło się na niedostateczną zdolność rozwoju eksportu maszyn, m.in. niedostateczną zdolność produkcyjną przemysłu maszynowego dla pokrycia potrzeb w zakresie niektórych poszukiwanych na rynkach maszyn.

Niezależnie od tego można wskazać na zbyt słabą aktywność na rynkach zagranicznych ze strony organizacji handlu.

Na r. 1962 założono wyższe niż to przewidywał plan 5-letni zwiększenie wywozu artykułów rolno-spożywczych oraz surowców, paliw i materiałów do produkcji.

Rok 1962 będzie więc w handlu zagranicznym znów rokiem trudnym.

W zakresie przywozu główną trudność polega na utrzymaniu się w granicach nakreślonych planem. W zakresie wywozu, mimo zmniejszenia dynamiki wzrostu, zadania są również trudne. Dotyczy to zwłaszcza obrotów z krajami kapitalistycznymi.

I. Wyniki r. 1961 i główne zadania na rok 1962

I. PRZEWIDYWANE WYKONANIE PLANU NA ROK 1961

Zgodnie z założeniami planu 5-letniego pierwsze dwa lata charakteryzuje stosunkowo duże napięcie w gospodarce, znajdujące wyraz głównie w dziedzinie inwestycji i handlu zagranicznego.

Plan nakładów inwestycyjnych na lata 1961—1965 przewiduje szybsze tempo wzrostu inwestycji w pierwszych dwóch latach w porównaniu z latami następnymi.

W zakresie zaś handlu zagranicznego trzeba w tym czasie zlikwidować ujemne saldo obrotów towarowych i usługowych. I tak o ile wykonanie ub. r. zamknęło się ujemnym saldem obrotów bieżących w wysokości ok. 750 mln. zł dewiz, to założenia planu 5-letniego ustalają na br. ujemne saldo już tylko w wysokości ok. 420 mln. zł dewiz, oraz nieznaczne saldo dodatnie w 1962 r. — ok. 46 mln. zł dewiz.

Spowodowało to, że plan 5-letni przewiduje w pierwszych dwóch latach stosunkowo niższy wzrost płac realnych oraz dochodów realnych wsi.

Plan br. zostanie wykonany pomyślnie. Przewidyuje się, że globalna produkcja przemysłowa będzie wyższa co najmniej o 10,3% niż w ub. r. co oznaczać będzie wykonanie planu na ten rok w 102,5 procentach. Założenia planu dotyczące produkcji podstawowych wyrobów przemysłowych będą w większości przy paków przekroczone.

Jednak w niektórych gałęziach przemysłu maszynowego, przy przekroczeniu planowanej globalnej wartości produkcji, nie wykonano w pełni planów produkcji maszyn i urządzeń dla przemysłu chemicznego, maszyn górniczych, maszyn papierniczych, maszyn budowlanych i drogowych, kabli i przewodów, lokomotyw spalinowych, samochodów ciężarowych, ciągników, maszyn do szycia.

Przemysł materiałów budowlanych poza cementem i papą nie wykonał ściśle w pełni planu produkcji ani jednego z ważniejszych asortymentów.

W przemyśle leśnym przekroczony zostanie plan produkcji tkanin wełnianych, tkanin z włókien syntetycznych, tkanin lnianych i pakulanych, skór miękkich, obuwia. Nie zostanie w pełni wykonany plan produkcji tkanin bawełnianych, jedwabnych, wyrobów dzianinowych i pańczosznich, skór twardej.

8,3 proc. w porównaniu z ub. r., zamiast planowanych 4 proc. Charakterystyczną cechą br. jest znaczne przekroczenie planu produkcji roślinnej, która osiągnęła poziom wyższy niż zakładano w planie o 5,1 proc. i wzrosła w porównaniu z ub. r. o 8,2 proc.

Wg II oceny Państwowej Inspekcji Pionów, plony 4 ziół wyniosły 17,9 q, tj. o 1,8 q więcej niż w ub. roku, oraz o 2,8 q ponad przeciętne plony w latach 1956—1960. Wzrost wykazują także plony ziemniaków, buraków cukrowych, olejistik, siana. Korzystne zbiory zióła, ziemniaków i pasz zielonych stworzyły dogodną bazę dla dalszego rozwoju hodowli.

Przewiduje się, że produkcja zwierzęca osiągnie w br. rozmiary o 8,5 proc. wyższe niż w roku ub.

Należy tu jednak podkreślić, że pomimo wysokiego wzrostu zbiorów, duże zapotrzebowanie na paszę pozwałała na zmniejszenie importu ziół w roku gospodarczym 1961/62 tylko w nieznacznym stopniu w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym.

Wykonanie tegorocznego planu handlu zagranicznego można określić jako pomyślne. Rok ten charakteryzuje wzmocniony wysiłek eksportowy, co spowodowało wzrost ogólnych rozmiarów eksportu o 12,8 proc. w porównaniu z r. ub. Zostało to osiągnięte głównie w wyniku poważnego zwiększenia wywozu artykułów rolnych (o 33,5 proc.) oraz maszyn i urządzeń (o 15,5 proc.). Ogólne rozmiary importu wzrosły w br. o 14,6 proc. Z uwagi na zwiększone potrzeby importowe w stosunku do założeń planu nie zostało wykonane w pełni zadanie powiększenia rezerwy dewizowej dla obrotów z krajami kapitalistycznymi. Ponadto trzeba podkreślić, iż w tym roku dokonano szeregu zakupów awansowych — m.in. zióła i surowców — na poczet roku przyszłego, częściowo dzięki podwyższeniu eksportu, a częściowo na skutek przejściowego wydatkowania środków z rezerwy dewizowych, co zostanie wyrównane w 1962 r.

Dochód narodowy do podziału będzie w tym roku wyższy o 6,5 proc. w stosunku do r. ub.

Według aktualnych przewidywań, globalne rozmiary inwestycji w gospodarce narodowej osiągną w br. poziom o 3,2 mld. zł, czyli o 3 proc. wyższy od założonego w planie (faktycznie — uwzględniając zmiany cen — o 1,4 proc. co odpowiada sumie 1,3 mld. złotych).

Mimo to szereg obiektów przemysłowych nie będzie w terminie oddanych do użytku.

II. Problematyka handlu zagranicznego

1. ROZWÓJ EKSPORTU I ZMIANY W JEGO STRUKTURZE

Wiele miejsca poświęciliśmy

2. ZADANIA W DZIEDZINIE IMPORTU

W latach 1959—1961 sytuacja w tej dziedzinie przedstawiała się następująco: w r. 1960 import zwiększony został w stosunku do r. 1959 o 5,3 proc., a w br. będzie o 14,6 proc. większy niż w r. ub. Na bardzo szybki wzrost importu w br. pewien wpływ wywarła sytuacja ostatnich miesięcy. Uznaliśmy bowiem za konieczny zakup w końcu br. na poczet roku przyszłego szeregu towarów ważnych dla naszej gospodarki, przede wszystkim zióła, a także kauczuku i niektórych metali kolorowych. Nawet po wyeliminowaniu tych zakupów, wzrost importu w br. wyniesie ok. 10,1 proc. przy średniorocznym tempie wzrostu w latach 1958—1959 wynoszącym 6,5 proc.

W latach 1959—1961 powiększono dostawy importowe nie-

2 Podstawowe problemy gospodarki narodowej w roku 1962

(Dalszy ciąg ze str. 2)

wadzenie do eksportu wyrobów nowo wchodzących do produkcji.

3 Otoczenie szczególną opieką wywozu maszyn i urządzeń, zarówno w sensie zabezpieczenia odpowiedniego tempa wzrostu, jak i odpowiednich asortymentowo i pod względem jakości dostaw oraz ich aktywności zagranicznej.

4 Podjęcie niezbędnych środków w celu wzmocnienia nowych zakupów w krajach socjalistycznych oraz dalszego rozszerzenia eksportu do

tych krajów. W świetle tego należy przyspieszyć zbyt wolne nadal postępy w zakresie rozwoju naszej specjalizacji i kooperacji z innymi krajami socjalistycznymi.

5 Zwrócenie szczególnej uwagi na rozwój obrotów z kapitalistycznymi krajami gospodarczo słabo rozwiniętymi.

6 Dalsze usprawnienie aparatu handlu zagranicznego i jego współpracy z przemysłem i innymi jednostkami gospodarczymi, podnoszenie kwalifikacji i operatywności działania kadr handlowych.

III. Zadania w dziedzinie rolnictwa

1. OCENA WYKONANIA PLANU W ROLNICTWIE W 1961 R.

W pierwszym roku obecnego planu 5-letniego zadania w dziedzinie rolnictwa, wykonane zostały pomyślnie. Tę roczną produkcję pozwala na powiększenie skupu zboża o przeszło 500 tys. ton ponad szesnastorocznym poziom, ziemniaków o ok. 460 tys. ton, nasion roślin oleistych o ok. 100 tys. ton, buraków cukrowych — o ponad 490 tys. ton. Skup żywności osiągnął 1.730 tys. ton, to jest o ok. 16 proc. więcej niż w r. ub. — 2.950 mln sztuk, czyli o ok. 17 proc. więcej i mleka — 3.850 mln litrów — o 3,2 proc. więcej niż w r. ub.

W miarę zwiększania produkcji następuje wzrost dochodów chłopów. Sprzyja temu również coraz lepsze zapotrzebowanie rolnictwa w środki produkcji i poważnie zwiększony w ostatnich latach zakres inwestycji rolniczych. Np. łączna wartość dostarczonych w br. maszyn i narzędzi wyniosła 4.020 mln zł i będzie o ok. 440 mln zł wyższa niż w r. ub.

Wysokie nakłady na meliorację wynoszące w br. 2.020 mln zł, większe o ok. 30 proc. od nakładów szesnastorocznych, pozwoliły na zmeliorowanie ok. 132 tys. ha gruntów ornych oraz 110 tys. ha łąk i pastwisk.

Wielkie sukcesy ok. 2,3 mld zł kredytów inwestycyjnych i ok. 3,5 mld zł kredytów obrotowych i krótkoterminowych, to jest o ponad 200 mln zł więcej niż w r. ub. Realizacja programu nasiennego znacząco przyczyniła się do podniesienia plonów. Podnosi się jakość i wartość pogłowia zwierząt gospodarskich dzięki wydatkom państwa na hodowlę narodową.

2. PLAN WZROSTU PRODUKCJI ROLNEJ W 1962 R.

W ostatnim 5-letnim średni roczny przyrost globalnej produkcji rolnej wyniósł 3,7 proc. Stawia to Polskę w rzędzie krajów europejskich, które wyróżniają się większą od przeciętnej dynamiką rozwoju tej produkcji. W latach 1960 i 1961 tempo to uległo dalszemu przyspieszeniu.

Zadania planu 1962 n. wytyczają kierunki dalszej intensyfikacji rolnictwa. Ich realizacja powinna przyspieszyć rozwiązanie najważniejszego i nas problem — zubożonego i paszowego.

W związku z tym konieczne jest dalsze rozszerzenie uprawy pszenicy, jęczmienia i prochu kosztem mniej wydajnych kultur, podniesienie plonów roślin przemysłowych, rozszerzenie bazy paszowej oraz uprawy kukurydzy i innych roślin, a zwłaszcza motylikowych, dostarczających pasz bogatych w białko. W produkcji zwierzęcej chodzi zarówno o powiększenie pogłowia, jak też o osiągnięcie wyższej mleczności krow, skrócenie okresu tuczu oraz opasu itp.

Dla wykonania tych zadań rolnictwo dysponować będzie zwiększonymi środkami. Dostawy kwalifikowanego ziarna siewnego wzrosną o 25 proc. Rolnictwo uzyska o 15 proc. więcej środków ochrony roślin. Przy nieznacznym stosunkowo zwiększeniu dostaw nawozów sztucznych, poważnie, bo o 44 proc. wzrosną dostawy wapna nawozowego. Dostawy traktorów i maszyn rolniczych będą wyższe o ponad 25 proc. niż w tym roku. Rozszerzy się zakres robót elektryfikacyjnych. Wzrosną zapotrzebowania rolnictwa w materiały budowlane. Kredyty inwestycyjne dla gospodarstw chłopskich będą o 6,3 proc. wyższe niż w br.

Pomimo pomyślnych rezultatów produkcyjnych w br., w rolnictwie naszym tkwią jesz-

cze wielkie rezerwy, których racjonalniejsze wykorzystanie mogłoby przyspieszyć wzrost produkcji, a zwłaszcza rozwiązanie problemu paszowego i uciążliwego importu zbóż. Do ważnych zadań w tym zakresie należy pełne wykorzystanie ziemi. Plan na rok przyszły przewiduje zwiększenie arealu zasiewów o ok. 100 tys. ha.

3. PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE

W roku gospodarczym 1961/62 PGR powinny powiększyć produkcję towarową o ok. 11 proc. w stosunku do osiągniętej w ostatnim roku gospodarczym. Do postawienia im takiego zadania upoważnia fakt, że w ostatnich latach PGR osiągnęły tempo przyrostu produkcji 2-krotnie wyższe niż całe rolnictwo. Dzięki temu zajęły poważne miejsce w dostawach dla państwa. Obejmując tylko 11,5 proc. gruntów, gospodarstwa państwowe dostarczyły w ostatnim roku 30 proc. ogólnej ilości skopionego zboża, 13,2 proc. buraków, 17,3 proc. ziemniaków, 54,2 proc. nasion oleistych i 18,3 proc. mleka. W ub. r. PGR odstawiły tylko 86 tys. ton żywności wolewowej, a w roku przyszłym mają odstawić 60 tys. ton, co wyniesie 11,8 proc. zakupów państwowych. Obecnie PGR ustępują gospodarce indywidualnej jedynie w dostawach żywności wieprzowej. Stosunek jest jednak postawione przed nimi zadanie powiększenia głównie produkcji żywności wolewowej i mleka.

Gospodarstwa państwowe w ostatnich latach nie tylko podnoszą produkcję, ale obniżają także jej koszty. Zdedykowane większości PGR przynosi państwu zyski. Wydajność pracy w ostatnich latach wzrosła w PGR przeciętnie o 10 proc. rocznie i podobny postęp zakłada plan obecnego roku gospodarczego.

Zródłem tych osiągnięć jest stworzenie bardziej odpowiednich ekonomicznych warunków rozwoju PGR, zmiana metod kierowania gospodarstwami, umocnienie ich kadry kierowniczej, rozwój samorządu robotniczego. Zaopatrzone w narzędzia i sprzęt, dysponujące coraz większą ilością zabudowań, maszyn i urządzeń, mogą teraz gospodarstwa państwowe lepiej, niż w poprzednim okresie wywiązywać się ze stawianych przed nimi zadań.

W celu poprawy wskaźników ekonomicznych i dalszego powiększenia dostaw dla państwa należy odchodzić od tradycyjnych metod produkcji, dla których charakterystyczna jest uprawa w jednym gospodarstwie 15-20 różnych roślin i prowadzenie nadmiernej liczby działów w produkcji zwierzęcej. Ograniczając się do 5-8 rodzajów upraw roślinnych w jednym gospodarstwie, likwidując drobne farmy i tworząc w wybranych obiektach duże obory mleczne, w innych koncentrując wychów bydła, skupiając w podobny sposób hodowlę prosiąt, tucz trzody, drobiarstwo czy owczarstwo — można zapewnić większą koncentrację produkcji, specjalizować odpowiednio do wymogów gospodarki rolnej poszczególne gospodarstwa w należycie dobranym kierunku. Ulepszenie bazy technicznej PGR jest niezbędnym warunkiem dalszej intensyfikacji produkcji i obniżania jej kosztów. Przeciętne wskaźniki wyposażenia gospodarstw państwowych w nowoczesne maszyny i urządzenia są jeszcze bardzo niskie, a oprócz tego pomiędzy gospodarstwami i całymi zjednoczeniami występują pod tym względem nadmierne różnice. W wyniku tego, kiedy jedne gospodar-

stwa rozwijają się wzorowo i mogą być przykładem, inne borykają się z nadmiernymi trudnościami, brakuje im bowiem zabudowań, maszyn, urządzeń melioracyjnych, tutej wodnych. Kilkaset gospodarstw nie może nawet korzystać z energii elektrycznej. Wyznaczone dla PGR limity inwestycyjne nie pozwalają na zniwelowanie tych nadmiernych różnic. Dlatego też konieczna jest zmiana struktury nakładów zaplanowanych dla rolnictwa i skierowania do PGR dodatkowych funduszy w sumie 2,7 mld zł w okresie do 1965 r., z czego w roku przyszłym należy przeznaczyć 400 mln zł.

Dodatkowe środki inwestycyjne pozwolą na lepsze zagospodarowanie poważnych arealów ziemi, zwłaszcza w północnych województwach.

Ustalone w ostatnich latach metody kierowania gospodarstwami państwowymi zdają w zasadzie egzamin. Co prawda czasami jeszcze tu i ówdzie pojawia się tendencja do traktowania tego działu gospodarki w sposób uproszczony. Zdarzają się próby narzucania zadań bez rozeznania warunków, które muszą towarzyszyć pomyślnemu ich wykonaniu. Nie zawsze jeszcze należy i dogłębnie kontroluje się gospodarstwa państwowe, nie ujawnia się całościowość przyczyn, które trzeba usunąć. Niemniej trzeba uznać, że większość decyzji, które zostały podjęte w celu podniesienia PGR, okazała się słuszną.

4. SPÓŁDZIELCZOŚĆ PRODUKCYJNA

Najważniejszym zadaniem w tej dziedzinie pozostaje nadal umocnienie istniejących gospodarstw zespółowych. Gospodarstwa zespółowe uzyskują systematycznie zwiększające się plony roślin uprawnych. Zagospodarowały też one ok. 100 tys. ha gruntów PFR.

W ostatnich dwóch latach zaznaczył się rozwój zespółowej produkcji zwierzęcej. Obsada była na 100 ha użytków rolnych wynosi obecnie 40,2 sztuki, a trzody chlewnej — 61,7 sztuk. Wzrosła też średnia wydajność mleka od 1 krowy z 2.126 l w 1957 r. do 2.338 l w ub. r.

Mimo wyraźnego wzrostu produkcji spółdzielczej i umocnienia się gospodarstw zespółowych, nadal poważny odsetek spółdzielni produkcyjnych pozostaje znacznie w tyle za postępem technicznym, jaki w ostatnich latach dokonuje się w PGR. Dotychczas część spółdzielni posiadających dobre warunki do rozwoju produkcji prowadzi gospodarckę sposobami, które niewiele odbiegają od tradycyjnych, stosowanych w gospodarstwach indywidualnych. Brak w tych spółdzielniach odpowiedniego sprzętu, nowoczesnych budynków i urządzeń oraz fachowego kierownictwa produkcji.

Poważną przeszkodą w rozwoju gospodarki zespółowej w niektórych spółdzielniach jest również nadmierne rozbudowana gospodarka przyzagrodowa. W konsekwencji prowadzi to do ograniczenia rozmiarów produkcji zespółowej.

Obok tych niedociągnięć, jedną z głównych słabości spółdzielni produkcyjnych jest istnienie poważnej liczby małych gospodarstw zespółowych (prawie 50 proc. spółdzielni posiada mniej niż 100 ha gruntów), do których przyspółowionych członków jest minimalny.

Przy organizowaniu nowych spółdzielni należy dążyć, aby skupiły one znaczną część gospodarstw na wsi, aby obszar gruntów zespółowych obejmował co najmniej 100 ha, a wielkość maszyów umożliwiała stosowanie nowoczesnych maszyn rolniczych. Ważne znaczenie posiada stworzenie zdrowych gospodarstw zespółowych w powiatach, w których nie ma spółdzielni produkcyjnych, mogących służyć jako przykład dla ogółu chłopów.

Dwie są podstawowe formy statutowe działalności spółdzielni. Pierwszą z nich powinna przewidywać prowadzenie zespółowej gospodarki w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej przy ograniczaniu gospodarstwa przyzagrodowego. Do 2 sztuk bydła i określonej statutu liczby pozostałego inwentarza. Drugą — prowadzenie gospodarstwa zespółowego tylko w zakresie

produkcji roślinnej, przy jednoczesnym współdzieleniu koni i większych maszyn. Obszar działki przyzagrodowej nie może przekraczać w obu formach spółdzielni 0,6 ha.

W związku z tym przed instancjami partyjnymi, radami narodowymi i organami samorządowymi spółdzielczości produkcyjnej stoi zadanie okazania tym spółdzielniom, które nie włączyły koni do gospodarki zespółowej, pomocy w przejściu na statutową formę gospodarki.

W celu rozszerzenia możliwości inwestycyjnych należy w spółdzielniach produkcyjnych nie prowadzących zespółowej hodowli zmienić stosowane dotychczas ulgi w obowiązkowych dostawach żywności i ustalić wymiar w wysokości 75% normy powiatowej dla gospodarstw indywidualnych, pozostawiając dotychczasową normę w spółdzielniach prowadzących wspólną hodowlę. Zwiększone tą drogą środki powiększą FRR znajdujący się w dyspozycji spółdzielni produkcyjnych.

Dla przyspieszenia tempa intensyfikacji produkcji należy skoncentrować nakłady inwestycyjne w większych obszarach spółdzielni przez zapotrzebowanie ich w nowoczesne maszyny rolnicze.

Spółdzielniom o powierzchni powyżej 200 ha gruntów należy przydzielić na koszt państwa agronomów o wysokich kwalifikacjach na stanowiska kierowników produkcji. Mniejszym spółdzielniom porad fachowych udzielać powinni agronomowie gromadzkich. Za całokształt pomocy fachowej udzielać spółdzielniom odpowiadać powinny rady narodowe i ich wydziały rolnictwa.

5. PROBLEM GOSPODARSTW PODUPADŁYCH

Intensyfikację rolnictwa hamują w wielu gromadach gospodarstwa podupadłe. Ogólna liczba tych gospodarstw i łączny ich areal nie stanowią poważnej pozycji, ale Polska nie ma za dużo ziemi, by pozwalać na marnowanie choćby i ha.

W nadchodzącym roku rady narodowe i instancje partyjne muszą przystąpić do porządkowania tej sprawy. W części omawianych gospodarstw obecny stan ich zaniedbania i niskiej produktywności jest wynikiem przejściowych niepowodzeń, jak skutki kłęsk losowych, choroby właściciela, częściowy brak rak do pracy itp. Takim gospodarstwom trzeba pomagać.

Jest jednakże część gospodarstw, których właściciele bądź ze względu na wiek, stan zdrowia, bądź brak umiejętności, nie są w stanie podnieść poziomu gospodarowania, osiągając bardzo niskie wyniki produkcyjne, nie dokonują na kładowo inwestycyjnych i nie spłacają zobowiązań wobec państwa. Konieczne jest stworzenie właścicielom tych gospodarstw możliwości przekazania na rzecz państwa posiadanych przez nich gruntów wraz z zabudowaniami gospodarczymi. Osobom, które są zdolne do pracy i mogą ją podjąć w PGR lub odpowiednim dla nich zawodzie, w zamian za przekazanie na własność państwa gospodarstwa należy zapewnić pracę w PGR, jeżeli sobie tego życzą oraz zaliczyć cały dotychczasowy okres pracy w rolnictwie do okresu uprawniającego do otrzymania zaopatrzenia emerytalnego, a zobowiązania podatkowe oraz inne należności umorzyć.

Jeżeli właściciel zaniedbanego gospodarstwa ukończył 65 lat (kobiety — 60) lub jest inwalidą i pragnie przekazać swoje gospodarstwo na własność państwa, wówczas państwo zapewni mu dożywotnią rentę pieniężną.

W stosunku do właścicieli gospodarstw, którzy wielokrotnie korzystali już z ulg, odroczeń, kredytów i mimo to wciąż gospodarstwa ich są zaniedbane, ciężar na nich zadłużenia podatkowego oraz z tytułu obowiązkowych dostaw, należy w oparciu o zmienione przepisy egzekucyjne stworzyć warunki do przejmowania na rzecz państwa części lub całości gospodarstwa.

Zagospodarowanie przejętych obiektów rolnych powierzać należy przede wszystkim PGR. Tam, gdzie tego rodzaju gruntów nie stanowią większych zwartych maszyów, bądź nie przylegają do PGR należy — miarę możliwości — dokonywać niezbędnej wymiany ziemi,

6. DZIAŁALNOŚĆ KÓŁEK ROLNICZYCH

Kółka rolnicze odgrywają coraz większą rolę w organizowaniu produkcji rolnej i rozwijaniu zespółowych form mechanizacji rolnictwa. Dzięki pomocy udzielanej przez agronomów gromadzkich odegrały one poważną rolę w realizacji planu nasennego. Podobnie wzrasta udział kółek w zwalczaniu szkodników i chorób roślin.

Na dzień 30 września br. znajdowało się w kółkach rolniczych 13.143 zestawy traktorowo-maszynowe, 13.020 agregatów omlotowych oraz wiele innych maszyn rolniczych. Wartość tego sprzętu osiągnęła ponad 2 mld zł. Zestawy traktorowo-maszynowe rozmieszczone są w 7.188 kółkach z tym, że w 44 proc. wsi znajduje się po jednym zestawie, a w pozostałych po 2 i więcej, podczas gdy jeszcze w ub. r. liczba kółek posiadających po 1 zestawie wynosiła ok. 60 proc. Liczba kółek posiadających dzisiaj 3 i więcej traktorów wynosi ok. 20 proc.

Pomyślnie przebiega proces koncentracji sprzętu w 55 gromadach rozwijających kompleksową mechanizację. W tych gromadach na 1 zestaw traktorowy przypada 145 ha użytków rolnych, a ogólna ilość traktorów zakupionych przez kółka w tych gromadach przekroczyła 1.100 sztuk. Z usług traktorów i maszyn skorzystało tam w br. ponad 40 proc. ogółu rolników.

Zwiększający się park maszynowy w kółkach rolniczych wymaga równoległego rozwijania i umacniania zaplecza technicznego, zdolnego zapewnić pełną sprawność traktorów i maszyn. Decydująca rola w tej dziedzinie przypada POM.

Wartość usług wykonanych przez kółka rolnicze na rzecz rolników wyniosła w ub. r. według sprawozdań 333 mln zł, w tym za usługi sprzętem traktorowo-maszynowym ok. 228 mln zł. W br. tylko za 3 kwartały wartość usług maszynami i innej działalności gospodarczej kółek szacować można na ok. 500 mln zł.

W r. ub. działalność gospodarstwa kółek rolniczych przyniosła 73 mln zł nadwyżki. Kółka, korzystając z FRR stają się poważną organizacją gospodarczą, która już pod koniec przyszłego roku będzie dysponować wielkim społecznym majątkiem o wartości ok. 4 mld zł. Przychody uzyskiwane z wykonywanych usług

i innej działalności gospodarczej przekroczą znacznie w br. sumę 1/2 mld zł, a w roku przyszłym — 1 mld zł. W tych warunkach racjonalna, zdrowa gospodarka finansowa staje się w działalności kółek rolniczych sprawą najważniejszą.

A jednak w tej dziedzinie jest wiele nieporządku, często brak troski o majątek społeczny, niedostateczne zrozumienie podstawowych zasad tej gospodarki.

Do najczęściej występujących braków zaliczyć można: wysokie zadłużenie użytkowników za wykonane usługi; załączanie w odprowadzaniu środków na fundusz amortyzacyjny i fundusz remontowy; nieprzebieganie przez część kółek obowiązującego cennika; nieprowadzenie na bieżąco rachunkowości.

Wszystkie wymienione braki nie usunięte w porę mogą do prowadzić do deficytowej działalności kółek.

Kółka rolnicze dysponujące 4-5 traktorami i odpowiednią zapleczką maszyn stają się już poważnym przedsiębiorstwem gospodarczym. Ogromna większość kółek gospodaruje w takich rozmiarach prowadzi w pełni dopiero pierwszy rok.

Udzielenie im w tej dziedzinie jak najbardziej konkretnej pomocy jest najważniejszym zadaniem związków kółek rolniczych, należy to również do ważnych zadań rad narodowych.

Ważnym instrumentem kontroli i pomocy kółkom rolniczym w prawidłowej gospodarce finansowej powinna być działalność Banku Rolnego, w którym prowadzone są rachunki FRR i funduszu amortyzacyjnego, a także SOP prowadzące rachunki bieżące kółek.

Rozszerzając i doskonaląc działalność w dziedzinie mechanizacji rolnictwa, kółka rolnicze powinny w roku przyszłym z nie mniejszą energią rozwijać wszystkie inne formy działalności, pomagając we wzroście produkcji rolnej i w rozwijaniu potrzeb społecznych wsi.

Okres jesienno-zimowy powinien być wykorzystany dla oceny wyników działalności każdego kółka rolniczego. Trzeba przede wszystkim ujawnić wszystkie braki i ustalić sposoby ich usunięcia. Przy opracowaniu planu pracy kółka na rok przyszły należy w pełni wykorzystać zdobyte doświadczenia w wykorzystaniu parku traktorowego i w realizacji innych poczyną gospodarczych.

IV. Zadania w dziedzinie inwestycji

1. ROZMIARY NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH

W ciągu półrocznego okresu realizacji uchwał w Plenum osiągnięto dość znaczną poprawę w przygotowaniu i realizacji inwestycji. Powszechna akcja rewizji założeń i dokumentacji stała się szkołą lepszego inwestowania. Oszczędności uzyskane dotąd w tej akcji wynoszą 8,8 mld zł.

Wprawdzie niecała ta kwota wroci do skarbu państwa, gdyż znaczna jej część pozostaje w dyspozycji inwestorów na zwiększenie rzeczowego zakresu budownictwa mieszkaniowego i inwestycji własnych przedsiębiorstw, to jednak, gdyby nie akcja rewizji, środki te byłyby niewątpliwie wydatkowane, chociaż nie było to konieczne. Akcja rewizji nie jest zakończona. Konieczny jest dalszy wysiłek, aby osiągnąć postawione zadanie uzyskania 10-15 mld zł oszczędności.

Uzyskanie takich oszczędności jest tym bardziej konieczne, że zaoszczędzone środki mogą przyczynić się do zaspokojenia części choćby dodatkowych pilnych potrzeb inwestycyjnych, wynikających z szybkiego rozwoju gospodarki naszego kraju.

Wartość zgłoszonych dodatkowych zadań inwestycyjnych wyniosła 78 mld zł, co stanowi ok. 15% całości nakładów zaplanowanych na lata 1962-1965, a w niektórych resortach, np. w MPC — wynosi aż 31%.

Oczywiście, zaspokojenie tych dodatkowych zgłoszonych zadań w takiej skali jest niemożliwe. Analiza wykazała jednak konieczność pewnego zwiększenia ogólnego poziomu nakładów inwestycyjnych w r. 1962 w porównaniu z założonym na ten rok w pięcioletnim planie. Zwiększone zostały nakłady na rozwój floty morskiej, hutnictwa, przemysłu maszynowego, górnictwa, geologii oraz budownictwa mieszkaniowego. Jednocześnie musimy przeprowadzić

stosunkowo niewielką redukcję inwestycji we wszystkich działach i galeziach gospodarki narodowej w projekcie NPG na r. 1962.

W rezultacie poziom inwestycji w r. 1962 będzie wyższy o 2,2 mld. zł od ustalonego w planie pięcioletnim a udział inwestycji netto w dochodzie narodowym wzrośnie w porównaniu z rokiem 1961.

2. STAN PRZYGOTOWANIA INWESTYCJI

W dziedzinie przygotowania dokumentacji projektowej dokonałymi w ostatnim okresie poważnej poprawy. Do planu ub. r. włączono 82 inwestycje centralne bez projektów wstępnych, podczas gdy w planie 1962 r. takich inwestycji będzie tylko 27. Na początku ub. r. brak było projektów techniczno-roboczych dla prawie 1/3 całości planu inwestycyjnego tego roku, a na koniec bieżącego roku, — mimo poważnego wzrostu inwestycji — przewiduje się, że biura projektowe zabezpieczą dokumentację techniczno-roboczą dla realizacji ponad 90% planu inwestycyjnego 1962 r. Jednak np. w przemyśle maszynowym brak było na 1. X. br. ok. 25% dokumentacji techniczno-roboczej dla zadań inwestycyjnych 1962 r., w hutnictwie — ok. 12%, w górnictwie i energetyce — ok. 15%, w przemyśle chemicznym — ponad 8%. W związku z tym część inwestycji w tych resortach nie została włączona do planu na 1962 r.

3. ŚRODKI WYKONANIA PLANU INWESTYCYJNEGO

Poważny wzrost inwestycji w ostatnich latach i charakter tych inwestycji postawiły przed przemysłem maszynowym, zarówno w zakresie ilości jak i uruchomienia produkcji nowych rodzajów maszyn i urządzeń. Obecnie główną

(Dalszy ciąg na str. 4)

Podstawowe problemy gospodarki narodowej w roku 1962

(Dalszy ciąg ze str. 2)

przyczyna niewykonania inwestycji w przewidzianych terminach są opóźnienia w dostawach maszyn i urządzeń. Stanowi to główne źródło napięcia w planie inwestycyjnym.

Projekt planu na 1962 r. cechuje także ostre napięcie zadań w wykonawstwie budowlano-montażowym. W sumie zadania budownictwa w gospodarce uspołecznionej wzrosną w 1962 r. o 10,4 proc. w stosunku do br., w tym zadania państwowych przedsiębiorstw budowlanych — o 12,2 proc. Szczególne spiętrzenie zadań wystąpi w województwach: koszalińskim, poznańskim i warszawskim.

W tej sytuacji tym większa odpowiedzialność ciąży na wojewódzkich komisjach rozdziału robót. Konieczna jest przy tym dalsza rozbudowa potencjału przedsiębiorstw wykonawczych, zwłaszcza na terenach o dużej koncentracji robót.

4. KONCENTRACJA NAKŁADÓW I SKRÓCENIE CYKLU INWESTYCYJNEGO

Wiele resortów, zjednoczeń, przedsiębiorstw i rad narodowych nie podejmuje dostatecznych wysiłków, aby nakłady zapewniały gospodarce narodowej maksymalne efekty w jak najkrótszym czasie. Nadal istnieje u nas zjawisko niedostatecznej koncentracji nakładów inwestycyjnych, powodujące rozpraszanie środków i przedłużenie czasu wykonania inwestycji. Budujemy za długo. Inwestorzy ustalają z reguły dłuższy cykl trwania inwestycji, niż to wynika z normalnych, a i te dłuższe cykle są jeszcze w przeważającej części przedłużane.

Od szeregu lat ok. 40 proc. budowanych obiektów przemysłowych oddaje się do użytku później, niż planowano. Nieoddawanie inwestycji na czas powoduje ich podroże nie, zamraża na dłuższy niż przewidywano okres czasu nakłady inwestycyjne, co oznacza, że deficytowe materiały, maszyny i urządzenia nie dają we właściwym czasie planowanych efektów produkcyjnych czy usługowych. Prowadzi to do zmniejszenia dochodu narodowego, a więc i tej jego części, która przereczona jest na inwestycje.

Przyczyny opóźnień w oddawaniu obiektów do użytku istnieją we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego, a w szczególności w opóźnionych dostawach maszyn i urządzeń w ich złej jakości. Opóźnienia w dostawach nie zawsze zresztą wynikają z winy producentów. Konieczne będą zmiany w systemie planowania, zamawiania i kompletowania maszyn i urządzeń, zwłaszcza dla inwestycji priorytetowych.

Przyczyna opóźnień w oddawaniu obiektów do użytku są również — wadliwa nieraz lub nie na czas sporządzona dokumentacja, nieterminowe wykonawstwo budowlane, a także zanizanie przez inwestorów kosztorysów inwestycyjnych, co powoduje, że plan dopuszcza szerszy front inwestowania, niż to jest rzeczywiście możliwe.

V. Zadania w dziedzinie wzmocnienia dyscypliny zatrudnienia i płac

1. ZASADNICZE ZNACZENIE DYSCYPLINY PŁAC

Ważnym i jednocześnie pilnym zadaniem naszej polityki gospodarczej stało się większe zdyscyplinowanie w gospodarowaniu funduszem plac. Nastąpiły tu bowiem w 1961 r. poważne odchylenia od założen planu, spowodowane głównie większym, niż to planowano wzrostem zatrudnienia.

Na ponadplanowy wzrost plac wpłynęło nie tylko przekroczenie zadań produkcyjnych, lecz również szereg czynników niekorzystnych dla gospodarki narodowej. Dużą rolę we wszystkich działach gospodarki narodowej odegrało też osłabienie dyscypliny w zakresie plac i zatrudnienia.

Ponadplanowy wzrost funduszu plac doprowadził do wyczerpania finansowego i towarowych rezerw, jakimi dysponowaliśmy, aby móc przeprowadzić planowane podwyżki plac. I tylko szczególnie wysoki w bieżącym roku

Takiego stanu tolerować nadal nie można. Oddawanie w terminie obiektów inwestycyjnych jest sprawą podstawowej wagi i wymaga zdecydowanych posunięć dla dokonania radykalnej poprawy. W szczególności należy:

1 W ciągu I półrocza 1962 roku zakończyć aktualizację zbiorczych zestawień kosztów oraz opracowanie normalnych cykli dla tych rodzajów inwestycji, które ich jeszcze nie posiadają.

2 Usprawnić działalność inspekcyjną. Przede wszystkim niezbędne jest zapewnienie pełnej synchronizacji terminów oddawania inwestycji do użytku w umowach — a zwłaszcza umowach wieloletnich — między inwestorami a wykonawcami oraz biurami projektów i dostawcami maszyn i urządzeń. Ponadto należy zdecydowanie usprawnić przygotowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Niezbędne jest stopniowe wprowadzanie zasady generalnego dostawy.

Aby zapewnić skoordynowanie zadań inwestycyjnych z potencjałem produkcyjnym przedsiębiorstw wykonawczych na danym terenie, konieczne jest sporządzanie bilansów nie tylko w skali całego kraju, ale również w skali województw.

Drugim bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest — często zbyt długi okres dochodzenia do pełnej, projektowanej zdolności produkcyjnej. Należy bezwzględnie przestrzegać obojętne ustalania terminów osiągnięcia pełnej zdolności produkcyjnej w dokumentacji projektowej oraz wprowadzić bezwzględny obowiązek rozliczania się przez zakłady z uzyskanych efektów produkcyjnych zarówno co do ich wysokości, jak i rozłożenia w czasie.

Jeszcze w tym roku i w pierwszym półroczu 1962 r. przeprowadzimy prace mające na celu ujawnianie nie wykorzystanych zdolności produkcyjnych i sporządzenie możliwie najpełniejszego bilansu zdolności produkcyjnych naszego przemysłu.

5. WALKA O OBNIŻKĘ KOSZTÓW INWESTYCYJNYCH

Jednym z czołowych zadań jest walka o obniżkę kosztów inwestycji. Akcja rewizji inwestycji stanowiła poważny krok w tym kierunku, stając jednakże przed nami nadal duże zadania. Należy rozszerzyć stosowanie normalnych kosztów szczególnie dla budownictwa ogólnego.

Istotnym elementem wprowadzenia dyscypliny w zakresie kosztów są umowy zawierane pomiędzy inwestorem a wykonawcą na podstawie cen ryczałtowych. Od I. I. 1962 r. umowy powinny być zawierane na tej jedynie podstawie.

Obecne warunki pozwalają żądać od biur projektowych, aby zapewniły wyższą jakość i terminowość opracowywania kosztorysów, co pozwoli, że będą one ważnym elementem w walce o obniżkę kosztów. Trzeba też wprowadzić pełną odpowiedzialność biura projektowego za jakość sporządzanych kosztorysów.

wzrost produkcji przemysłowej i rolnej uchronił naszą gospodarkę przed wzrostem napięcia rynkowego, które by niewątpliwie nastąpiło w innych warunkach, przy tak wysokim wzroście siły nabywczej.

Partia wysunęła w uchwałach III Zjazdu program systematycznego wzrostu stopy życiowej ludności. Program ten był dotąd realizowany z powodzeniem. Również na przyszłość wskazania Zjazdu muszą być i będą realizowane.

Rzecz w tym jednakże, iż realizacja zadania podniesienia plac realnych wszystkich grup pracowniczych, a przede wszystkim zarobków najniższych, wymaga decyzji planowo podejmowanych przez rząd, przy współdziałaniu związków zawodowych.

Ogólny fundusz plac netto stanowi u nas około 40 proc. wytworzonego dochodu narodowego i prawie 60 proc. ogólnego funduszu indywidualnej spłaty. Jest więc w pełni zrozumiałe, że obowiązkowo

partii, związków zawodowych i rządu jest czuwanie nad kształtowaniem się tego zasadniczego elementu w dochodzie narodowym i niedopuszczenie do tego, aby zarówno jego rozmiar, jak i jego wewnętrzne proporcje ochylały się w zasadniczy sposób od planowych ustaleń.

Stawiamy sobie zadanie wyrównać w dużym stopniu już w obecnej pięcioletniej dysproporcje placowe. Musimy także zwiększyć spożycie zbiorowe w formie różnych świadczeń społecznych, a zwłaszcza zwiększyć renty.

2. PODSTAWOWE BRAKI SYSTEMÓW PŁAC I ICH PLANOWANIA

Podstawową przyczyną tego stanu rzeczy jest słaba dyscyplina w praktycznym stosowaniu obowiązujących systemów i przepisów placowych. Przejawia się ona głównie w rozluźnieniu norm pracy oraz w przeszerogowywaniu pracowników do wyższych grup zarobkowych, nie odpowiadających poziomowi ich kwalifikacji. Łamanie w ten sposób dyscypliny plac jest umożliwione niedoskonałością samych przepisów placowych oraz stosowanych zasad w planowaniu zatrudnienia i plac. Podstawową wadą naszych systemów plac była jeszcze przed kilku laty powszechna, nadmierna wysokość ruchowej części plac.

W ciągu ostatnich kilku lat dokonano w tym zakresie dość dużego postępu. W szeregu galezi gospodarki podniesiono plac zasadnicze i zmniejszono udział ruchomej części w łącznym zarobku. Jednakże istnieją działy gospodarki narodowej, w których dotychczas nie dokonano niezbędnych zmian w tej dziedzinie. Dlatego też należy prowadzone w tym zakresie prace rozszerzyć i przyspieszyć.

Obecny system plac cechuje również brak jednoznaczności w określaniu sposobów i form wynagradzania pracowników. Dotyczy to szczególnie pracowników umysłowych, wynagradzanych według tzw. „widelkowego systemu plac”. Określenie w tych szerokiach ramach rzeczywistych wynagrodzeń zależy wyłącznie od posiadanych przez zakład rezerw w funduszu plac, co przy nie dość precyzyjnym planowaniu tego funduszu stwarza niejako automatycznie nie nadmierne różnicowanie się zarobków. Sprzyja temu również rozbudowany i nie dający się w praktyce ściśle kontrolować system premii i nagród.

Jeśli chodzi o przepisy placowe i systemy plac dla robotników, wypada podkreślić różnorodność w określaniu przez układy zbiorowe pracy, zasad wynagradzania za tę samą sprawowaną funkcję oraz warunków awansowania do wyższych kategorii. Dużą trudność powoduje też ogólnikowość zasad premiowania robotników dniówkowych oraz daleko idąca swoboda w ustalaniu wysokości tych premii, w zależności jedynie od posiadanych środków.

Przyjęta w planowaniu średnich plac zasada fiksowania ich stanu faktycznego, niezależnie od tego, w jaki sposób został on osiągnięty i traktowania osiągniętego poziomu jako podstawy do dalszego wzrostu plac w tej lub innej proporcji do planowanego wzrostu wydajności pracy — utrwala i pogłębia narosłe latami dysproporcje placowe.

Niestety, nie opracowaliśmy dotychczas metod prawidłowego planowania zatrudnienia i funduszu plac w przedsiębiorstwie. Ustalanie tych wielkości dla przedsiębiorstw nie opiera się w dostatecznej mierze na analizie niezbędnych norm obsady stanowisk i niezbędnej pracochłonności programu produkcyjnego, a także środków organizacyjno-technicznych. Stosuje się natomiast przeważnie uproszczone sposoby podziału zatrudnienia i funduszu plac pomiędzy przedsiębiorstwa w oparciu o wzajemną zależność globalnych wartościowych wskaźników wzrostu produkcji i wydajności pracy.

Prowadzi to często do powstawania luzów w funduszu plac dla części przedsiębiorstw, a braku środków placowych niezbędnych dla wykonania zadań produkcyjnych w innych przedsiębiorstwach. Ustalony w NPG fundusz plac jest potem regularnie na niektórych odcinkach powiększany, natomiast luzy w funduszu plac — tam gdzie istnieją — są wykorzystywa-

ne dla nieuzasadnionego podnoszenia zatrudnienia i wynagrodzeń.

3. O DALSZE PORZĄDKOWANIE SYSTEMÓW PŁAC ORAZ ICH PLANOWANIE I KONTROLE

Ten niezadowolający stan rzeczy dyktuje pilną potrzebę podjęcia szeregu środków zaradczych. Powinny one zmierzać z jednej strony do maksymalnego powiązania bodźców placowych z walką o wzrost wydajności pracy, z drugiej zaś — do utrzymania funduszu plac w roku 1962 w granicach planu, względnie jego przekroczenia w granicach uzasadnionych zwiększeniem produkcji ponad plan.

W tym celu należy przede wszystkim znacznie przyspieszyć prace nad usprawnieniem technicznego normowania pracy i wprowadzeniem w życie w całym przemyśle technicznie uzasadnionych norm pracy na gruncie uprzedniego usprawnienia procesów technologicznych oraz poprawy organizacji produkcji i pracy, przy jednoczesnym wprowadzeniu nowych, wyższych stawek plac podstawowych.

Wprowadzaniu technicznie uzasadnionych norm i nowych stawek placowych powinna towarzyszyć weryfikacja zaszerogowania robotników.

Z całą siłą należy podkreślić, że celem tej kampanii nie może być mechaniczne wprowadzenie nowych, zaostrożonych norm pracy, lecz za główną sprawą jest tu przede wszystkim powiązanie reformy norm z szeroką pracą nad uporządkowaniem organizacji produkcji i pracy.

Reformy norm pracy należy przeprowadzić w sposób zabezpieczający w maksymalnym stopniu poziom zarobków osiągnięty już przez zakłady. Nowo wprowadzone normy pracy muszą być następnie stale kontrolowane i dostosowywane bieżąco do zmieniających się warunków technicznych i organizacyjnych w produkcji.

Podstawa do rewizji norm pracy nie może być indywidualny poziom zarobków, osiągnięty przez przekraczanie prawidłowych, ustalonych norm. Gospodarka narodowa jest zainteresowana w osiągnięciu i przekraczaniu prawidłowo ustalonych norm pracy przez jak największą liczbę robotników i osiągnięciu przez nich na tej drodze odpowiednio wysokich zarobków. Nie można jednak tracić z oczu również i tej oczywistej prawdy, że brak systematycznej kontroli i uzasadnionej bieżącej korekty norm pracy prowadzi nieuchronnie do przykrej konieczności powszechnej rewizji norm.

W celu uporządkowania plac pracowników umysłowych i usprawnienia planowania w tej dziedzinie konieczne jest podjęcie przez Komitet Pracy i Plac oraz przez organizacje związkowe prac nad reformą obowiązujących systemów widelkowych.

Jeśli chodzi o robotników dniówkowych, należy poprzez odpowiednie uzupełnienie lub modyfikację układów zbiorowych zabezpieczyć powszechną realizację zasady wynagradzania tych robotników według wykonywanych funkcji.

Zasada planowania w przedsiębiorstwach zatrudnienia i funduszu plac, w oparciu o obsadę stanowisk i pracochłonność produkcji, z uwzględnieniem założeń postępu technicznego i organizacyjnego, powinna znaleźć powszechne zastosowanie w przemyśle przy sporządzaniu projektu planu na 1963 r. W maksymalnym możliwych rozmiarach winna ona być wzięta pod uwagę już przy rozdziale zadań pomiędzy przedsiębiorstwa na rok przyszły.

Metody planowania powinny przeciwdziałać szkodliwej praktyce szybszego, nieuzasadnionego wzrostu plac niektórych grup pracowników kosztem innych grup.

Dyrektywność wskaźnika funduszu plac i wskaźnika zatrudnienia powinna być utrzymana. Zbyt sztywne trzymanie się przez przedsiębiorstwo granic ustalonego funduszu plac może w określonych warunkach powodować ujemne konsekwencje dla gospodarki narodowej. W związku z tym konieczne jest zapewnienie przedsiębiorstwom (pod odpowiednią kontrolą banku) możliwości zastępowania, w uzasadnionych przypadkach, produkcji materia-

chlonnej przez produkcję bardziej pracochłonną — tam, gdzie chodzi o zaoszczędzenie deficytowych surowców, dostosowanie asortymentu pro-

dukcyj do potrzeb eksportu i rynku wewnętrznego itp., i w ślad za tym — możliwości odpowiedniego zwiększenia funduszu plac.

VI. Zadania w dziedzinie gospodarki materiałowej

1. O OBNIŻENIE MATERIAŁOWYCH KOSZTÓW PRODUKCJI

Jednym z najważniejszych zadań w gospodarce narodowej w najbliższych latach jest uporządkowanie gospodarki materiałami i surowcami, bardziej efektywne i oszczędne zużywanie materiałów i surowców, poważne obniżenie kosztów materiałowych produkcji.

W bieżącej 5-lacie w samym tylko przemyśle powinniśmy zaoszczędzić surowców i materiałów ogólnej wartości ok. 28 mld zł.

W r. 1962 przemysł powinien wygospodarować 3,4 mld zł, przez obniżkę kosztów materiałowych.

Koszty materiałowe stanowią w naszym przemyśle ok. 70 proc. kosztów własnych produkcji.

Rezerwy i możliwości oszczędzania materiałów, surowców i energii istnieją we wszystkich galeziach gospodarki narodowej, we wszystkich przedsiębiorstwach, są one jednak szczególnie duże i widoczne w najbardziej materiałochłonnej i najbardziej energochłonnej galezi przemysłu, jakim są przemysły ciężki, chemiczny, lekki i spożywczy. Warto przypomnieć, że obniżenie zużycia surowców i materiałów tylko o 10% przyniosłoby, dla przykładu, w przemyśle ciężkim przy poziomie produkcji 1961 r. — 1 mld zł oszczędności, w chemicznym ok. 300 mln. zł.

Dokonane przez fachowców obliczenia wykazują możliwość zużycia na zaplanowaną w 5-lacie produkcję o 2 mln ton stali mniej, niż to wynika z zapotrzebowania, pod warunkiem realizacji zaplanowanej zamierzonego postępu technicznego w przemyśle zużywających stal.

Węgiel i stal są to dwa podstawowe surowce w naszej gospodarce narodowej. Inwestycje górnicze, energetyczne i hutnicze są wysoce kosztowne. Dla przykładu: wybudowanie kopalni węgla kamiennego o rocznym wydobyciu 3 mln ton i elektrowni, która by ten węgiel spalała, kosztuje tyle, że można by za te środki zbudować około 20 fabryk maszyn, zdolnych do wyprodukowania po 4.400 ton obrabiarek i 12 tys. ton odlewni mieszkalnych.

Jeżeli więc nie zapanuje w naszej gospodarce narodowej powszechny reżim oszczędności węgla i stali, jeśli nie wykorzystamy możliwości, jakie stwarza w tej dziedzinie nowa technika — to mimo dużych środków, które wydatkujemy na rozwój bazy surowcowo-energetycznej, nie będziemy w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb w zakresie paliwa, energii i stali.

To samo dotyczy, często w jeszcze ostrzejszym stopniu, wielu importowanych surowców i materiałów deficytowych, na ogół trudno dostępnych.

2. DROGI POSTĘPU W GOSPODARCE MATERIAŁOWEJ

Dotychczasowe tempo likwidacji marnotrawstwa surowców, materiałów i energii, tempo i zasięg porządkowania gospodarki materiałowej i wdrażania reżimu oszczędności są wysoce niezadowolające.

Chodzi o to, aby ofensywa porządkująca gospodarkę materiałową ruszyła szerszym frontem, aby już w r. 1962 dokonano zasadniczego przełomu w tej dziedzinie.

Podstawowym źródłem rezerw surowców i materiałów jest postęp techniczny i racjonalna eksploatacja.

Stosowanie nowoczesnych metod i wzorów obliczeń wytrzymałościowych pozwala obniżyć ciężar konstrukcji stalowych o 10—12%. Stosowanie stali o wyższej wytrzymałości, profilu oszczędnościowym — pozwala na zmniejszenie ciężaru wyrobów o 10—20%.

Wielkie możliwości oszczędzania kryją się w zastępowaniu obróbki skrawaniem przez precyzyjną obróbkę plastyczną i precyzyjne odlewanie, w

stosowaniu tworzyw syntetycznych i materiałów zastępczych — łatwiej dostępnych.

Przed naszym przemysłem maszynowym stoi zadanie wycofania w latach 1961—65 nadmierne materiałochłonne i przestarzałe konstrukcje podstawowych produktów i zastąpienie ich przez nowoczesne konstrukcje o wskaźnikach ciężaru na poziomie produkcyjnych współczesnych osiągnięć w świecie.

Nasze hutnictwo zobowiązało się tylko drogą zwiększenia uzysku wyrobów walcowanych z wlewka osiągnąć w jednym tylko r. 1965 ok. 100 tys. ton dodatkowego wyrobów.

Nasz przemysł chemiczny zobowiązał się w latach bieżącej 5-latki osiągnąć wskaźniki zużycia surowców i materiałów na poziomie światowym. Obecnie wskaźniki zużycia są na ogół wyższe od osiągniętych w produkcyjach pod tym względem krajach o 3 do 10%.

Na marginesie tej sprawy należy zwrócić uwagę na coraz bardziej pilną potrzebę wzmocnienia zakładowych komórek przygotowania produkcyjnego (biur konstrukcyjnych i technologicznych, laboratoriów) i skierowania do tej pracy najlepszych sił technicznych.

3. ORGANIZACJA GOSPODARKI MATERIAŁOWEJ

Nie jest jeszcze uporządkowany podstawowy problem — problem norm zużycia surowców, materiałów i energii. W przemyśle maszynowym 80% norm wymaga aktualizacji.

Wiele zakładów nie prowadzi nawet wstępnej kontroli rozchodu materiałów przy wydawaniu ich z magazynów. Sprzyja to niegospodarnemu i marnotrawnemu zużyciu, a w niektórych przypadkach stwarza nawet warunki do nadużyć i tzw. przecieków materiałowych.

Wiele do zyczenia pozostawia gospodarka magazynowa w większości przedsiębiorstw. Zaniedbuje się przeprowadzanie kontroli ilościowej i jakościowej otrzymanych z zewnątrz surowców, materiałów i półfabrykatów. Nie brak faktów niewłaściwego przechowywania materiałów.

Dość powszechnie występuje w przedsiębiorstwach „chomikowanie” materiałów. Zbędne zapasy, nieprzydatne do aktualnej produkcji, są znaczne.

Należy wprowadzić do planowania zapotrzebowania i sprawności, szczególnie w przetwórstwie metali, bardziej ścisłe wskaźniki zużycia materiałów, odnosząc je do zadań produkcji wyrażonych w tonach, a nie tylko w wartości. Pozwoli to bardziej zbliżyć plan zapotrzebowania do faktycznych potrzeb.

Usprawnienia i uporządkowania wymaga organizacja zaopatrzenia, a w szczególności praca aparatu zaopatrzenia i zbytu wszystkich szczebli.

Należy podnieść odpowiedzialność central zbytu za sprawne zaopatrywanie odbiorców.

Trzeba wyposażyć centrale zbytu w niezbędne zapasy materiałowe i zapewnić koncentrację zapasów w aparacie zbytu po to, aby można było łatwo manewrować zapasami.

Trzeba analizować i stale usprawniać działanie bodźców materiałowych, plac, premii, cen tak, aby zachęcały do oszczędzania surowców, materiałów i energii, do podnoszenia jakości produkcji, do zastępowania deficytowych i trudno dostępnych surowców i materiałów przez surowce i materiały łatwiej dostępne.

4. PORZĄDKOWANIE GOSPODARKI MATERIAŁOWEJ W PRZEDSIĘBIORSTWIE

Należy rozpocząć i prowadzić we wszystkich zakładach pracy działalność zmierzającą do uporządkowania gospodarki materiałowej oraz dokonanie na bazie tej pracy powszechnego przeglądu i aktualizacji norm i wskaźników zużycia

(Dalszy ciąg na str. 5)

Podstawowe problemy gospodarki narodowej w roku 1962

(Dokończenie ze str. 4)

materialów, surowców, paliw i energii (norm uzysku lub ubytku).

Rzetelna i wszechstronna i wnikliwa analiza powinna wykryć wszystkie rezerwy, niedociągnięcia, wskazać na wszystkie miejsca i źródła marnotrawstwa i niegospodarności, ujawnić wszystkie możliwości oszczędzania oraz bardziej racjonalnego użytkowania materiałów i surowców.

W wyniku analizy i przeglądu rezerw we wszystkich zakładach zostanie opracowany program działania, zawierający spis przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych zabezpieczających obniżkę zużycia materiałów i surowców.

We wszystkich zakładach trzeba opracować nowe normy i wskaźniki zużycia surowców, materiałów i paliw

(normy uzysku, normy ubytku), oparte na stanie techniczno-organizacyjnym, jaki będzie osiągnięty w przedsiębiorstwie po realizacji wszystkich zamierzeń technicznych i organizacyjnych zawartych w programie działania.

Powodzenie tej powszechnej i wszechstronnej działalności porządkującej gospodarke materialową w przedsiębiorstwach zależy oczywiście od aktywnej roli załóg. Należy dołożyć do całej załogi z odpowiednią informacją o stanie gospodarki materialowej w przedsiębiorstwie, o źródłach marnotrawstwa i o możliwościach oszczędzania, o osiągnięciach w kraju i za granicą. Należy umożliwić wszystkim członkom załogi zabranie głosu, krytykę i wnioskowanie w sprawie, która wszystkich obchodzi, na którą wszyscy wpływają.

administrację gospodarczą, ożywiła stowarzyszenia inżynierów i techników, związki zawodowe i samorządy robotnicze, zmobilizowała rzesze ludzi pracy i przyniosła poważny wzrost wydajności we wszystkich gałęziach przemysłu.

Jednakże szereg uchwał KC zrealizowano połowicznie, zadowalając się częściowymi rezultatami. Przykładem może być akcja wprowadzenia norm technicznie uzasadnionych w przemyśle maszynowym. Nie we wszystkich zakładach administracja, organa samorządu robotniczego i organizacje partyjne zroszczyły się o lepszą organizację pracy, o usprawnienia techniczne i przestrzeganie reżimu technologicznego. Są nawet wypadki wycofywania się z wprowadzonych już, w pełni uzasadnionych usprawnień i powrotu do poprzedniego, złego stanu organizacji pracy.

Poważnym mankamentem przeprowadzonej reformy norm pracy był niedostateczny udział załóg w opracowywaniu planów przedsięwzięć organizacyjnych - technicznych. W niektórych zakładach plany te nie były nawet znane załogom.

Wszystkie te doświadczenia powinny być wzięte pod uwagę w dalszej pracy nad powstaniem w przemyśle norm technicznie uzasadnionych. Organizacje partyjne nie mogą dopuścić, aby uciekano się do formalnego wprowadzenia tych norm.

Ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania całej gospodarki ma - jak wiadomo - kooperacja. Mimo pewnej poprawy, obecny stan w tej dziedzinie nie jest jeszcze zadowalający. Trzeba stwierdzić, że instancje i organizacje partyjne nie zawsze zdają sobie sprawę ze znaczenia tej kwestii.

O pretensjach wobec dostawców pamięta się najczęściej doskonale, ale swoich własnych zobowiązań wobec odbiorców nie wykonuje się w pełni. Instancje i organizacje partyjne powinny kontrolować realizację umów kooperacyjnych, analizować bieżące prace administracji przedsiębiorstw w tej dziedzinie, inspirować i przygotowywać spotkania przedstawicieli załóg kooperujących ze sobą zakładów.

Praca organizacji partyjnych w zakresie lepszego wykorzystania dla gospodarki narodowej ogromnych rezerw tkwiących w usprawnieniu procesu inwestycyjnego znalazła praktyczny wyraz przede wszystkim w kampanii rewizji inwestycji. Obecnie trzeba zrobić następny krok naprzód i podjąć walkę o oszczędne gospodarowanie środkami przeznaczonymi na inwestycje, o skrócenie cyklu inwestycyjnego i terminowe oddawanie obiektów do użytku oraz osiągnięcie pełnej zdolności produkcyjnej w przewidywanym terminie. Instancje partyjne powinny inicjować spotkania i dyskusje pomiędzy projektantami, wykonawcami, inwestorami i dostawcami, troszcząc się przy tym o społeczną ocenę i publiczną kontrolę powyższych postanowień.

Zadania organizacji partyjnych w dziedzinie porządkowania gospodarki materialowej polegają nie tylko na inspirowaniu, kontrolowaniu i organizowaniu tej pracy. Zadania te polegają również na wytworzeniu atmosfery powszechnej walki z marnotrawstwem, atmosfery poszukiwania takich rozwiązań, które dałyby jak najlepsze efekty w zakresie oszczędności zużycia materiałów i surowców.

Trzeba, aby instancje i organizacje partyjne dokładnie i wnikliwie orientowały się w faktycznej sytuacji na odcinku gospodarki surowcami, materiałami i energią w danym przedsiębiorstwie, w całym przemyśle, w danym mieście i w województwie; aby wiedziały, gdzie są główne źródła marnotrawstwa i niegospodarności, jakie istnieją rezerwy i możliwości oszczędzania, co można i należy przedsięwziąć, aby te oszczędności uzyskać.

W celu wykrywania rezerw oszczędności materiałów i surowców, ustalania norm zużycia, we wszystkich przedsiębiorstwach została powołana nie zespoły koordynacyjne. Organizacje partyjne powinny zapewnić właściwy dobór ludzi do tych zespołów, stając się duszą tej pracy.

Dla wykonania omówionych zadań w dziedzinie gospodarki narodowej niezbędne jest

popudzenie aktywności całej załogi i pełne zaangażowanie w ich realizację instancji i organizacji partyjnych.

Partia nasza uważa, że najbardziej właściwą formą udziału załóg w zarządzaniu, najlepszą formą kształtowania odpowiedzialności załóg za rozwój zakładu i całej gospodarki narodowej, a także budzenia inicjatywy produkcyjnej jest systematyczna działalność wszystkich organów samorządu robotniczego.

Instytucja samorządu robotniczego umocniła się i o krzepła, zdobyła sobie w pełni prawo obywatelstwa. Zakres pracy samorządu robotniczego rozszerzył się, skuteczność jego działania wzrosła. Organa samorządu robotniczego w przytłaczającej większości zdają pomyślny egzamin z umiejętności kojarzenia interesów własnego zakładu i jego załogi z interesami całej gospodarki narodowej. Doniosły był wkład samorządów robotniczych w porządkowanie gospodarki narodowej, a w szczególności ulepszenie gospodarki zasobami siły roboczej, opracowanie planów rozwoju techniki, rewizji założeń inwestycyjnych, w zakresie poprawy jakości produkcji, w przygotowaniu warunków organizacyjno-technicznych do wprowadzenia norm technicznie uzasadnionych w przemyśle maszynowym.

W praktyce działania samorządu robotniczego wyrósł szeroki, blisko 300-tysięczny aktyw gospodarczo-polityczny złożony z członków partii i bezpartyjnych, z robotników i inżynierów, stanowiących poważną siłę społeczną w przedsiębiorstwach. Jest sprawą nader istotną, aby energia, inicjatywa i doświadczenie tego aktywu były właściwie użyte, aby wszystkie ogniska partii, związków zawodowych i administracji doceniali i uznawali w praktyce rolę samorządu i wykorzystywali możliwości, tkwiące w należyście kierowanej jego działalności.

Jednakże w praktyce, zwłaszcza w ciągu ostatniego roku, występują często fakty niedoceniania i obniżania roli samorządu robotniczego.

Szereg organizacji i komitetów partyjnych w zakładach wykazuje w praktycznej działalności tendencje do zastępowania względnie dublowania organów samorządu robotniczego. Wiele spraw życia fabrycznego, które powinny być omawiane z szerszym gronem partyjnym i bezpartyjnym aktywu, załatwiane jest wyłącznie w kręgu administracyjnym i partyjnym kierownictwa względnie w komisjach powoływanych przez organizację partyjną.

W br. rozpowszechnia się skądinąd pożyteczna praktyka organizowania w zakładach konferencji partyjno-technicznych, które - przy całej ich pożyteczności - zastępują organa samorządu i często pelają ich samodzielną inicjatywę.

Organizacje partyjne powinny śmiało korzystać z doświadczeń bezpartyjnych działaczy samorządu robotniczego, czołowych wykwalifikowanych robotników i inżynierów oraz umiejętnie inspirować działalność samorządu.

W ramach sprawowania kontroli i nadzoru nad działalnością przedsiębiorstw, samorządy robotnicze powinny okazywać maksimum uwagi sprawie najbardziej właściwej sprawie podziału i wykorzystania środków przydzielonych do dyspozycji przedsiębiorstwa, a także prowadzić bezkompromisową walkę przeciwko nadużyciom i marnotrawstwu mienia społecznego. Winnych nadużyć należy stawić pod pręgierz opinii załogi, wytworzyć odpowiedni klimat społeczny, który nie tylko wykluczałby ich ze społeczności fabrycznej, ale również stwarzał warunki niemożliwujące takie postępowanie. Odnosi się to również do zabezpieczenia jawnego, bardziej sprawiedliwego podziału wszelkiego rodzaju premii i nagród - w tym również premii z funduszu zakładu, które powinny być uzasadnione rzeczywistymi konkretnymi osiągnięciami.

W walce o poprawę jakościowych wskaźników produkcji i usług, o wzrost wydajności i obniżenia kosztów materialowych trzeba w pełni doceniać znaczenie współzawodnictwa pracy. Jest niemałym osiągnięciem

naszych załóg, organizacji partyjnych, związkowych i młodzieżowych, że rozwinął się ruch przodowników produkcyjnych, a o tytuł Brygady Pracy Socjalistycznej walczy ponad 16 tys. brygad.

W pracy nad rozwojem współzawodnictwa należy unikać szablonów i schematów, nie ograniczać się do stawiania zadań jedynie ilościowych, uwzględniać konkretną sytuację przedsiębiorstw, wydziałów i odcinków produkcyjnych.

Zadania wysunęte przez obecne Plenum w dziedzinie rolnictwa nakładają na organizacje partyjne na wsi nowe i szersze obowiązki. Polityka partii na wsi stworzyła szerszą podstawę polityczną i społeczną dla owocnej działalności organizacji partyjnych wśród mas chłopów. Wyrazem tego jest stały wzrost liczby szeregow partyjnych na wsi, do których w ciągu ostatnich dwóch lat wstąpiło 52.620 chłopów, 15.740 robotników rolnych, a także 4.256 specjalistów rolnych.

Rozwijające się zespołowe formy gospodarowania - kółka rolnicze, spółki wodne, organizacje spółdzielcze itp. - stwarzają sprzyjające warunki dla konkretnej działalności partyjnej na wsi.

Rosnące szybko nakłady inwestycyjne państwowe i chłopskie, zwiększające się zapotrzebienie rolnictwa w środki na potrzeby bieżącej produkcji uwzględniane są w ogólnych planach państwowych. Jednakże o tym, na jakie tereny i do jakiej części gospodarstw skierowane mają być nakłady inwestycyjne czy inne środki zaopatrzenia decydują miejscowe władze terenowe.

Poprzez rady narodowe instancje partyjne mogą wywierać poważny wpływ na reali-

zacje w terenie polityki zapożyczenia rolnictwa w środki produkcji.

VIII Plenum KC zwróciło uwagę na konieczność zwiększenia roli GRN w kierowaniu gospodarką rolną. GRN przystępują do opracowania planu na 1962 r. i 5-letnich programów gospodarczo-społecznego rozwoju gromad. Główną treścią tych programów i planów powinno być określenie środków, przy pomocy których lepiej można byłoby wykorzystać rezerwy istniejące w rolnictwie.

Wszystko to, nakładając nowe, trudne i odpowiedzialne zadania na wiejskie organizacje partyjne, na gromadzkie i powiatowe komitety, otwiera równocześnie przed nimi nowe możliwości działania i codziennego wpływu na sprawy związane z produkcją w gospodarstwach chłopskich, nowe możliwości organizatorskiej pracy wśród chłopów.

Plenum nasze odbywamy w okresie kampanii sprawozdawczo-wyborczej w organizacjach partyjnych. Mamy przed sobą konferencje partyjne w wielkich zakładach pracy, zebrania wielu jeszcze wiejskich organizacji, konferencje powiatowe i miejskie, a następnie konferencje wojewódzkie.

Wśród problemów ekonomicznych, którymi zajmować się będą organizacje i instancje partyjne na swych zebraniach i konferencjach, zadania wysunęte przez obecne Plenum powinny zająć miejsce czołowe i skupić na sobie uwagę całego aktywu. Rozstrzygnąć one bowiem o realizacji planu rozwoju gospodarki narodowej w 1962 r., o będzie miało zasadnicze znaczenie dla walki o wykonanie zadań całego planu 5-letniego.

Uchwały Plenum KC KPCz Pomniki Stalina będą usunięte z miast czechosłowackich

PRAGA (PAP). - „Rude Pravo” opublikowało uchwały przyjęte przez zakoncone przed kilku dniami Plenum KC KPCz oraz skrót referatu pt. „Sprawozdanie z XXII Zjazdu KPZR i wnioski dla pracy partii” - wygłoszonego na plenum przez

pierwszego sekretarza KC KPCz A. Novotnego. Plenum postanowiło zwołać na październik przyszłego roku XII Zjazd KPCz. Jak stwierdził A. Novotny, przygotowania do zjazdu przebiegać mają pod znakiem realizacji wniosków KPCz z XXII Zjazdu KPZR oraz pod znakiem rozwiązywania pilnych problemów gospodarczych.

Kronika polskiej nauki

PROF. WACŁAW SIERPIŃSKI - WICEPREZES MIEDZY-
NARODOWEJ AKADEMII
FILOZOFII NAUK

Znakomity polski uczony prof. dr Wacław Sierpiński wybrany został wiceprezesa Międzynarodowej Akademii Filozofii Nauk.

Wyboru dokonano na ostatnim zebraniu ogólnym Akademii, które odbyło się w Brukseli.

50 LAT PRACY NAUKOWEJ LEHRA-SPLAWIŃSKIEGO

Wybitny polski językoznawca i slawista prof. dr Tadeusz Lehr-Splawiński obchodzi w tym roku podwójny jubileusz, 70-letnie urodziny i 50-lecie pracy naukowej.

Przez 33 lata jubilat pełni funkcje profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, na katedrze slawistyki.

Bibliografia dorobku naukowego jublata to ponad 400 prac, w tym wiele wydanych drukiem, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Wyróżnienie łódzkiego poety

II nagrodę „Nowej Kultury” w konkursie ogłoszonym przez to pismo na wiersz o Republice Kubańskiej, otrzymał łódzianin - Józef Henryk Wiśniewski.

Wiśniewski, autor tomiku „Miłości nasze” zdobył również w ubiegłym roku II nagrodę w turnieju jednego wiersza na Festiwalu Poezji w Poznaniu.

M.

Wybitny romanista, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego Zygmunt Czerny (z lewej) otrzymuje z rąk rektora Sorbony prof. Roche dyplom doktora h.c. tej sławnej uczelni. Foto. - CAF

VII. O przyspieszenie prac w dziedzinie rozwoju techniki

W okresie lat 1960-1961 główne zmiany związane z realizacją uchwał IV Plenum KC dotyczyły zagadnień organizacyjnych, planowania i koordynacji w działaniu centralnych instytucji państwowych.

Zresztą nawet w tej dziedzinie nie osiągnięto w pełni zamierzonych wyników; nastąpiły zahamowania i opóźnienia w przygotowaniu ważnych aktów prawnych i faktycznym uruchomieniu koordynacji badań naukowych.

Program konsekwentnej realizacji uchwał IV Plenum w 1962 r. powinien zawierać m. in. następujące istotne wytyczne:

- zapewnić szybszy postęp w produkcji urządzeń z zakresu tzw. małej mechanizacji;

- uruchomić we wszystkich resortach, zjednoczeniach i przedsiębiorstwach prace nad obliczeniem efektywności ekonomicznej planowanych zamierzeń w dziedzinie rozwoju techniki i ustalić na tej podstawie prawidłowy wybór kierunków i kolejności realizacji zadań naukowo-badawczych i doświadczeń, opracowań konstrukcyjnych i technologicznych;

- zapewnić intensywne przygotowania i realizację przedsięwzięć technicznych, których zastosowanie obniży zużycie materiałów lub poprawi ich jakość;

- we wszystkich jednostkach badawczych, projektowych i konstrukcyjnych, w resortach, zjednoczeniach i przedsiębiorstwach postawić na pierwszym miejscu sprawę środków organizacyjnych i decyzji kadrowych, które zapewniają terminowe zakończenie prac konstrukcyjnych i uruchomienie produkcji nowych maszyn i urządzeń, terminowe zakończenie prac badawczych i doświadczeń, i zastosowanie w praktyce nowych procesów technologicznych.

Zapoczątkowany po IV Plenum proces tworzenia przyzakładowych biur konstrukcyjnych, laboratoriów badawczych, ośrodków informacji techniczno-ekonomicznej, ośrodków normalizacyjnych, biur technologicznych itp. należy przyspieszyć w 1962 r.

Korzystanie z informacji techniczno-ekonomicznej stac się musi obowiązkiem wszystkich kadr kierowniczych. Wszystkich pracowników nauki i techniki, całego kierownictwa gospodarczego. W szczególności wykonawców w pełni zaleceń IV Plenum i III Zjazdu PZPR dotyczące systematycznego porównywania wskaźników techniczno-ekonomicznych naszych zakładów z odpowiednimi przedsiębiorstwami w przodujących pod względem techniki krajach.

Doświadczenie wykazuje, że stosowane dotychczas bodece ekonomiczne i metody koordynacji w dziedzinie nowej techniki nie dają należytych wyników. Nowa produkcja musi zapewnić zakładowi większe korzyści niż dotychczasowa.

Fundusz Postępu Technicznego spełnił pozytywną rolę,

należy jednak rozważyć celowe dalszego rozszerzenia źródeł finansowania prac nad nową techniką bezpośrednio w przedsiębiorstwach.

Dotychczasowe doświadczenia wykazują mimo to, że nawet w ramach obecnego układu stosunków finansowych i organizacyjnych można było i należało osiągnąć znacznie lepsze wyniki. Świadczy o tym najlepiej porównanie osiągnięć przodujących przedsiębiorstw z niedociągnięciami i opóźnieniami w przedsiębiorstwach, które pod względem wielkości i wyposażenia technicznego miały podobne warunki i możliwości.

Adaptację dokumentacji konstrukcyjnej i technologicznej silników okrętowych wg licencji Sulzera zakończono w 1960 r.; w 1961 r. wykonano prototyp. Na 1962 r. przewiduje się już produkcję serii. Silnik polskiej konstrukcji D-55 opracowano w ciągu jednego roku i w następnym roku wykonano już udany prototyp silnika 9-cylindrowego. Projekt drobnocwca motorowego B-43 o wyporności 12.300 DWT powstał w br. wodowanie następuje w tymże roku, do eksploatacji statek zostanie oddany w 1962 r. Akcje opracowania i wprowadzenia linii mechanicznej do automata tycznego spawania bocznych ścian węglaek „Pafawag” zapoczątkował wspólnie z Instytutem Spawalnictwa w 1959 r., a w 1961 r. uruchomiono już linię na skalę przemysłową.

Niestety, znacznie dłuższą jest linia przewlekłych opracowań i uruchomień. Od przeszło trzech lat trwają prace konstrukcyjne i badania prototypowe silnika górnoszarowego do samochodu „Warszawa”, a dopiero w 1962 r. przewidziane jest uruchomienie pierwszej serii. W 1956 r. powierzono Zakładom T-2 i Instytutowi Teleradio-technicznemu opracowanie produkcji unowocześnionych central telefonicznych między-miastowych. Uruchomienie pierwszej centrali szpildzowanej jest dopiero w lutym 1962 r., a dwóch następnych dopiero w 1963 r.

Wieloletnie są opóźnienia w przygotowaniu i uruchomieniu produkcji silników spalinyowych do trakcji samochodowej i ciągnikowej, uruchamianiu produkcji oszczędnościowych profili w hutnictwie, uruchamianiu wielu maszyn budowlanych i dla przemysłu spożywczego, urządzeń dla przemysłu chemicznego itd.

Zaniebań i opóźnień w tak ważnej dziedzinie nie można traktować jako tematu mniej istotnego, niż osiągnięcia w uzyskaniu planowej ilości i wartości produkcji. Chodzi o trwałą zmianę w systemie stylu pracy, która ma zapewnić również wielką uwagę i opiekę pracom badawczym, doświadczeniom, przygotowaniom do wprowadzania nowych konstrukcji i procesów technologicznych, jaka okazywano dotychczas zadaniami bieżącej realizacji planów produkcyjnych i finansowych.

VIII. Zadania instancji i organizacji partyjnych

W ostatnich latach instancje i organizacje partyjne koncentrowały swą działalność przede wszystkim na porządkowaniu gospodarki narodowej. W ostatnich 2 latach w polu działania organizacji i instancji partyjnych znalazły

się tak doniosłe sprawy, jak rewizja założeń i projektów inwestycyjnych, aktywizacja eksportu oraz wprowadzenie technicznie uzasadnionych norm pracy w całym przemyśle maszynowym. Uporczywa praca partii zaktywizowała

Międzynarodowe spotkanie włókienników i ekonomistów

Wczoraj rozpoczęło się w Łodzi trzydniowe międzynarodowe kolokwium poświęcone analizie porównawczej przedsiębiorstw włókienniczych. Zorganizowane ono zostało w ramach istniejącego od pewnego czasu porozumienia specjalistów Czechosłowacji, Węgier, NRD i Polski, których interesują zagadnienia przemysłu włókienniczego.

Biorą w nim udział z ramienia Polski — przedstawiciele Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu, Zakład w Łodzi, Katedry Ekonomiki Przemysłu i Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstwa UL, Katedry Ekonomiki Przemysłu PL i specjaliści — praktycy, a także 11 reprezentantów instytutów naukowych i stowarzyszeń 3 w wymienionych krajach. (14)

„Kukułeczka” płaci

za 5 trafień po złotych 8.836, za 4 trafienia po złotych 137, za 3 trafienia po złotych 10.50. Na wygrane z 6 trafieniami pozostaje na następną grę 500.000 złotych.

Oby pulsowała życiem!

Pożyteczna placówka

W ZASADNICZEJ DZIS AKCJI UPOWSZECHNIANIA KULTURY W NASZYM MIĘŚCIE POWAŻNĄ ROLĘ ODGRYWAJĄ DOMEK KULTURY. DO WAŻNIEJSZYCH NALEŻY M. IN. MIĘDZYAKŁADOWY DOM KULTURY IM. WARYŃSKIEGO PRZY UL. PRZEDZALNIANEJ 68.

Przebudowany, odświeżony, wyremontowany i efektywnie umeblowany wznawia on obecnie swoją działalność.

Stworzono więc przyjemne ramy, estetyczne tło dla pracy. A jak kształtować się będzie sama praca? Pytanie nie obajęte, ponieważ w dzielnicy tej Dom Kultury przy ul. Przedzalanianej jest jedyną placówką kulturalną!

Obecnie kładzie się ogólnie bardzo poważny nacisk na pracę nie tak kulturalną w dosłownym słowa tego znaczeniu (poprzez zespoły artystyczne różnego typu), jak przede wszystkim na działalność oświatową.

Do czego służą znaki drogowe? Więcej troski o dzieci!

JAK BARDZO BYŁO POTRZEBNE OSTATNIE SPOTKANIE KIEROWCÓW — O KTÓRYM JUŻ INFORMOWALISMY — ZORGANIZOWANE PRZEZ KOMENDĘ RUCHU DROGOWEGO MO — ŚWIADCZYLI GŁOSY W DYSKUSJI, PADŁO BOWIEM WIELE CENNYCH WNIOSKÓW I UWAG ZMIERZAJĄCYCH DO USPRAWNIAJĄ RUCHU DROGOWEGO NA ZATŁOCZONYCH ULICACH ŁODZI, DO ZMNIĘSZENIA ILOŚCI WYPADKÓW.

Dopiero na tym spotkaniu, przedstawiciele Komendy Ruchu Drogowego MO i Wydziału Komunikacji Prezydium RN m. Łodzi dowiedzieli się o takich paradoksach jak np. znaki drogowe. Dlaczego paradoksach? Wiadomo przecież,

że znaki są po to ustawiane, aby według nich kierowcy mogli się orientować, jak mają jeździć, a co za tym idzie, aby usprawniały ruch drogowy.

Jednakże tylko kierowcy mogą powiedzieć, jak w prak-

tyce znaki drogowe nie spełniają swojej roli. I o tym właśnie mówiono na spotkaniu w Komendzie Ruchu Drogowego MO.

— Na ul. Piotrkowskiej i Zeromskiego, na niektórych odcinkach słaba jest widoczność znaków drogowych, jest ich także za mało. Powinności brać przykład z Wrocławia i Bydgoszczy, gdzie wieczorem znaki te są doskonale oświetlone i są ustawiane tam, gdzie istotnie są potrzebne.

— Na Chojnach istnieje stacja benzynowa. Powiedzieć jednak nam, jak do niej dojechać, skoro na ulicy ustawiono znak o zakazie wjazdu. Oczywiście absurd.

O czym to wszystko świadczą? Przede wszystkim o tym, iż znaki drogowe są często ustawiane przez ludzi nie mających pojęcia o przepisach ruchu drogowego. Co gorsza, nikt właściwie nie sprawdza, czy właściwie są one rozmieszczone.

W czasie spotkania komendant ruchu drogowego MO kpt. J. Rolbiecki i kierownik Wydziału Komunikacji Prezydium RN m. Łodzi — W. Karaś obiecali kierowcom, iż w listopadzie zostaną zilustrowane wszystkie znaki drogowe na ulicach naszego miasta. Wreszcie bowiem trzeba je tak ustawić, aby nie utrudniały one życia łódzким kierowcom.

Inny problem, który także był szeroko omawiany na wspomnianym spotkaniu — to wypadki drogowe. Najczęściej wypadkom tym ulegają dzieci. Np. na ul. Jaracza i Kilińskiego dzieci wybiegają niespodziewanie na jezdnię w pogoni za piłką czy latawcem. Sprawa odpowiedzialnej opieki nad dziećmi jest w tej chwili jak najbardziej aktualna jako że zbliża się zima, jezdnię pokryje śnieg i lód, a wtedy wypadków może być więcej. Wiadomo bowiem, że dzieci jeżdżą na łyżwach, czeplają się pojazdów, dlatego też trzeba, aby już w tej chwili rodzice i nauczyciele zwracali uwagę na grożące im niebezpieczeństwo.

J. Kr.

Czytelnicy piszą:

Kozie porządki

Do niedawna na placu przy ul. Krakusa 18 rosły piękne bzy, róże, drzewa owocowe i inne krzewy. Dziś gdy jedna z lokatorek założyła hodowlę kóz zwierzęta te poobgrzyzały nie tylko gałązki z krzewów, ale i zjadły korę na wszystkich drzewach. Aż żal człowieka ogarnia, gdy spojrzy na ten tak piękny ogród.

Ponieważ perswazje nie odnosiły skutku, proszę o poruszenie tej sprawy na łamach gazety, aby zainteresowały się tą sprawą odpowiednie czynniki.

I. P.

Bhp... Bhp...!

Zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy nie znajdują zbyt wielkiego zainteresowania wśród załóg. Rzecz tym smutniejsza, że jednocześnie nie notuje się spore wypadków podczas pracy, spowodowanych nieznajomością lub lekceważeniem przepisów o BHP.

Bardzo cenna jest więc inicjatywa WK Zw. Zaw. zapoznania załóg z tymi zagadnieniami poprzez konkursy i atrakcyjne zagadki-zgadulki. Ostatnio kon-

kurs taki zorganizowany został przez Łódzkie Zjednoczenie Przedz. Handlowych Art. Spoż. i Przem. Gastron. Wzięli w nim udział finaliści konkursów zakładowych.

Zwycięzcą zagadki-zgadulki zdobywcą pierwszej nagrody był pracownik baru „Bankowy” Henryk Pióciennik. Na dalszych miesiącach uplałowali się: prac. MHD — Szymon Grabowski i pracownica MHM, Łódź Górna Barbara Drózd. (1)

Z MIASTA w kilku zdaniach

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 22 (Nawrot 12) wraz z radą pedagogiczną składają serdeczne podziękowanie całej załodze Spni Pracy im. Findera za piękny dar z okazji Dnia Nauczyciela, telewizor „Wawel”

— ofiarowany przez komitet opiekuńczy. * * *

Dyrektora, rada zakładowa i młodzież Zasadniczej Szkoły Metalowej w Łodzi (ul. Kopernika 41) składają podziękowanie zał. Łódzkiej Fabryce Maszyn Jedwabniczych (ul. Zeromskiego 96) za pomalowanie pomieszczeń szkolnych i kupno telewizora (wspólnie z komitetem rodzicielskim) z okazji Dnia Nauczyciela. * * *

Uczniowie Szkoły Podstawowej Wierzbowej dla Dorosłych nr 26 (Wierzbowa 37-39) wpłaciłi 177 złotych na budowę szkół z okazji Dnia Nauczyciela. * * *

Dzielnicy Dom Kultury Bałuty (ul. Zgierska 71) przyjmuje zapisy w godz. 10-19 na kurs tańca towarzyskiego.

Wrześnińska wpływa do... bajorka

Gdyby sobie wyobrazić Wrześnińską nie jako ulicę, ale rzekę, to ujście jej (tu nie trzeba wyobraźni) zbiega się w ogromne bajorko. Blok pod numerem 129 otoczony jest szczytnie błotem. Nowo otwarty sklep, tuż koło bloku — podobnie. Również przejście do ul. Mokrej jest całkowicie zalane błotem.

Warto dodać, że stan ten trwa już rok. A przecież jeśli nie można wykonać twardej nawierzchni, wystarczyłoby najwazniejsze przejścia zasypać po prostu żużlem. Mieszkańcy bloku chętnie pomogliby w rozplantowaniu go. Co na to DRN — Bałuty?

J. W.

łałość kulturalną — bardzo pożyteczną i atrakcyjną. Przecież chlubimy się dobrą tradycją, jako że od wielu już lat pracuje u nas zespół teatralny, który ma poza sobą takie sztuki jak „Balladyna”, „Karczma pod czarnym wosem”, „Kopciuszka”, „Trzech wiewiórek” itd. Mamy również zespół taneczny dorosłych i dziecięcy, orkiestrę taneczną, tercet solistów, zespół plastyczny itd. Oświeceni otwieramy znowu bardzo estetycznie urządzone czytelnice, bogato zaopatrzoną bibliotekę, klub brydżowy itd.

Trzeba tu dodać, że w czasie remontu, który trwał 4 miesiące, wielu dotychczasowych stałych bywalców domu straciło z nim kontakt. Warto by nawiązać go z powrotem! Dom Kultury przy ul. Przedzalanianej przyjmuje też zapisy do poszczególnych sekcji i kolekcji zainteresowań.

A na koniec dodajmy, że uruchomiono tam również przyjemną, estetycznie urządzone kawiarenkę, w której trzy razy w tygodniu odbywać się będą daniangi, połączone z różnymi imprezami kulturalno-rozrywkowymi.

Mieszkańcy tej części Widzewa otrzymują naprawdę przyjemną placówkę kulturalną! Oby stale pulsowała ona pełnym życiem, realizując swoje pożyteczne zadania.

M.

Sroda, 22 bm

W DDK BALUTY (Zgierska 71) o godz. 18 prelekcja dla młodzieży od lat 16 — „Wychowanie seksualne młodzieży”.

W KLUBIE ROSYJSKIM (Wrocław 32) o godz. 18 wieczny wieczór ku czci W. Lomonosowa.

W KLUBIE LUDOWYM (Wiele kowskiego 13) o godz. 19.30 w kład S. Hurwicza — „Problemy międzynarodowej polityki w jej rozwoju historycznym” (w ramach wykładu Uniwers. Ludowego).

W LDK (sala 505) o godz. 18.30 prelekcja dr Wandy Lipiec pt. „Przełom w dramaturgii XIX i XX wieku”.

PLENARNE POSIEDZENIE Komitetu Łódzkiego ZMS, zaplanowane na dzień dzisiejszy, zostało przełożone na 25 bm.

W LOKALU „TRZEZWOSC” (Obrońców Stalingradu 78) o godz. 19 — wieczór satyry i piosenki z udziałem Teatru Satyry i Piosenki przy DK Dzieci i Młodzieży na Bałutach.

Przed przyjazdem do Łodzi artyści występowali w Krakowie i Zabrzu (słuchali ich tam 2,5 tysiąca osób), z Łodzi wyjeżdżają na dwa koncerty do Warszawy, a stamtąd do Bydgoszczy i Poznania. 2 grudnia wracają do ZSRR.

Wczorajszy, łódzki koncert zgromadził publiczności tyle, ile pomieściła sala. W ciągu trzech tygodni poprzedzających występ skrzypków, od rana do wieczora urwały się w Filharmonii telefony z zapytaniami o bilety. Łódzianie przygotowali wielkim artystom entuzjastyczne przyjęcie.

T. WOJ.

Korale z... chleba Kotek z... kapsułki

3 szafy, dwa okna i dwa stoły zajęte są eksponatami wystawowymi oryginalnej twórczości dziecięcej. Wystawy tego typu nie oglądaliśmy jeszcze w Łodzi. Została ona zorganizowana w holu szpitala dziecięcego im. Marii Konopnickiej przy ul. Spornej. Twórcami eksponatów są młodzi pacjenci tego szpitala, którzy na zajęciach szkolnych wykonali ponad 150 prac reżenych o różnym rodzajem charakterze.

Są to np. wazoniki ludowe (kolorowane) wykonane z masy papierowej, korale (można je nosić) z... chleba, bibułki, plastiku a nawet z... kostek ciętych (materiał, który zostaje po spożyciu obiadów dietetycznych). Cała galeria zwierzków wykonana jest z... kapsulek od lekarstw.

Z wielką dokładnością wykonane są serwetki, haftowane przez dziewczynki z klasy V i VI. Nie brak jest też pomocy naukowych, potrzebnych szkole przyszpitalnej.

Rodzice są zachwyceni pracami dzieci i z satysfakcją stwierdzają, że pobyt w szpitalu przeznaczony na leczenie urozmaico-ny jest zajęciami, likwidującymi nudę i bezczynność, niepożądaną w procesie leczenia.

Zespołowi pedagogicznemu, który prowadzi zajęcia szkolne z dziećmi, pozostającymi na dłuższym leczeniu szpitalnym przygotowano serdeczne formy uznania dla jego pracy. Kierownicy poszczególnych klinik, dyrekcja szpitala i pracownicy rady zakładowej i in. spojili się z nauczycielami — pomocnikami lekarzy, prowadzącymi terapię zajęciową. Kwiaty i bilety do teatrów były podarunkami przyjętymi z radością.

Wiele radości sprawili pedagogom również wychowankowie, którzy na wszystkich oddziałach w rozmaitych formach wyrażali swoje uznanie i przywiązanie do nauczycieli z okazji ich święta. (zt)

Foto: L. Olejniczak

Piękny dar Łódzkich spółdzielców dla szkoły Tysiąclecia na Widzewie

Z okazji Dnia Nauczyciela odbyła się onegdaj w Szkole Tysiąclecia im. Tekli Boro-wiak na Widzewie miła uroczystość.

W murach tej szkoły znajdują się również Technikum Ekonomiczne, które szkoli kadry przyszłych pracowników handlu spożywczego — zarówno sektora spółdzielczego jak i państwowego.

Otóż technikum to otrzymało onegdaj nowoczesne urządzenie pracownicze organizacji i techniki handlu, dzięki której uczący się będą mogli wydawnie podnieść swe kwalifikacje zawodowe. Pracownia bowiem składa się z nowoczesnie urządzonego spożywczego sklepu samoobsługowego oraz stoisk prelekccyjnego sklepu artykułów przemysłowych. Przyszli ekspedientki poznają się z właściwą obsługą klientów, techniką pakowania i sprzedaży a także z prawidłową ekspozycją towarów.

Inicjatorem i fundatorem tej pracowni jest łódzka spółdzielczość spożywców skupiająca się w „Społem”, które

zreszłą zainicjowało budowę szkoły Tysiąclecia na Widzewie, finansując w poważnym miarze tę inwestycję.

W przekazaniu pracowni uczestniczyli poza przedstawicielami łódzkiej spółdzielczości spożywców, przedstawicielami dzielnicowych władz partyjnych, PZPB im. 1 Maja oraz zakładów „Azbest”.

HANDEL oferuje

UPOMENKI w szerokim asortymencie, jak: torby damskie, rękawiczki zimowe damskie i męskie, szale, czapki wełniane, płaszcze przeciwdeszczowe damskie i męskie — Piotrkowska 27, 102a, Obr. Stalingradu 30, oraz towary przecenione branży zabawkarskiej, upominkowej, sportowej — Nowotki 13.

PRZYBORY szwajcarskie nabe- dziesz w sklepach przy ul. Nowomiejskiej 4, Nowotki 24, Wschodniej 69, Limanowskiego 26, Piotrkowskiej 317.

SKAFANDRY z kołnierkami z dyłoma na flanelowej podszewce we wszystkich rozmiarach w cenie od 200 do 350 zł, bielizna niemowlęca, dziecięca dla dzieci w wieku lat 0-14. Nowe typy wózków sportowych i głębokich dla dzieci jak również szeroki asortyment zabawek — Dom Dziecka, ul. Próchnika 1.

USŁUGI:

POPRAWKI i prasowanie odzieży, repasacja pończoch, odwożenie sprzętu zmechanizowanego — PDT, ul. Piotrkowska 60.

NAPEŁNIANIE długopisów — Piotrkowska 44, 67, 90, Rzgowska 90.

PUNKT USŁUGOWY galanterii skórzaney — Piotrkowska 113 (Dyrekcja MHD Różne). (XOY) 5296-K

Uwaga!

W TKANINY BAWELNIANE NAJLEPIEJ ZAOPATRZYSZ SIĘ w sklepie fabrycznym ZPB im. J. Marchlewskiego

w Łodzi, ulica ZACHODNIA 10
(przy Limanowskiego).

Sklep posiada bardzo szeroki asortyment tkanin bawełnianych, jak:

flanelę
pościelowe
bielizniane
wspowe
plaszczowe froite
ręczniki

dekoracyjne i zaslonowe
sukienkowe-drukowane i ko-
lorowo-tekane
koszulki białe i barwione
piżamowe
wełnopodobne
popeliny plaszczowe.

Uprzejmie zapraszamy PT Klientów do odwiedzenia sklepu fabrycznego ZPB im. J. Marchlewskiego w Łodzi, ulica Zachodnia 10.

3193-T

Uwaga!

POMIESZCZENIA pływ-
niczne, ogrzewane, w-
idne w nowo wybudowa-
nym domu odnajmie.
Tel. 249-76 18739

TRZY pokoje, kuchnia,
komfort, bloki, zamienie
na 2 pokoje kuchnia —
podobne, najchętniej na
Kopcińskiego. — Oferty
„1855” Biuro Ogłoszeń,
Piotrkowska 96 18551

PRACA

GOSPOSA z referencjami
potrzebna. Warunki
dobre. Zgłoszenia Brzeź-
na 12-6 18039
GOSPOSA do lekarza po-
trzebną, Brzeźna 6 m. 4
po 14 3211 T

ZGUBY

SUKA — wilk przybłą-
kała się. Do odebrania
ul. Kilińskiego 219 m. 25

RÓŻNE

TELEWIZORY naprawia
natychmiast pogotowie.
Tel. 233-34, codziennie

POGOTOWIE telewizyjne
naprawia telewizory w
domu klienta. Telefon
18778

TELEWIZORY i radia na
prawia w domu klienta
Spółdzielcze Pogotowie —
tel. 513-21. Zlecenia przy-
jmujemy w godz. 8-16

NAUKA

KURSY SAMOCHODOWE
PRZYSPESZONO zawo-
dowe kat. I, II, III, ama-
torskie, rowerowe i me-
chaników samochodowych
Zapisy: — Towarzystwo
Krzewienia Wiedzy Prak-
tycznej, Tuwima 15, go-
dzina 8-20, tel. 258-60.
Rozpoczęcie kat. I, II i
III 25.XI. 1961 r., amato-
rskie w każdą sobotę.

KURS radiotechniczny —
stopnia II, uruchamia Za-
rząd Doskonalenia Rząd-
miasta. Zapisy Łódź, Ła-
kowa 4 tel. 289-05 3199 T

LEKARSKIE

Dr SIENKO specjalista
chorób skórnych, wene-
rycznych 16-18, Kilińskie
go 132 18601

Dr Jadwiga ANFORO-
WICZ wenerologicz. skórne
15.50-19, Próchnika 8

Dr KUDREWICZ specjali-
sta chorób wenerycznych,
skórnych 8-10, 14-16, uli-
ca 22 Lipca 4 18794

Dr REICHER — wenerycy-
z. skórn. zastępcą do-
ktor Ziomkowski 16-19,
Piotrkowska 14 17902 G

SPÓŁDZIELNIA Lekarzy
Specjalistów w Łodzi —
Piotrkowska 5, tel. 295-81
prowadzi: Lecznice ul.
Rewolucji 1905 r. nr 3,
gabinet dentystryczny, le-
czenie zębów, protezy, ko-
rony i rentgen zębów;
Lecznice, ul. Gdanska 111,
gabinet: internistyczny,
ginekologiczny i dermato-
logii kosmetycznej, ren-
ten terapeutyczny, gabi-
net fizykoterapii oraz ga-
biny dentystryczne, le-
czenie zębów, protezy i
korony, Lecznice czynne
w godz. 8-20 5364 K

Dr MARKIEWICZ specja-
lista chorób skórnych i
wenerycznych, Piotrkow-
ska 109-6 18307

PRACOWNICY POSZUKIWANI

INZYNIERA metalurgra z długą praktyką
na kierownika odlewni, **głównego księgowego**
oraz **techników i inżynierów mechaników** do
działów technicznych — zatrudni Zarząd
Urządzeń Technicznych w Ostrówku Wę-
rowskim, pow. Węgrow, woj. warszawskie.
Oferty należy składać osobiście w dziale kadr.
5508-K

TRZECH frezerów, 3 ślusarzy, rob. trans-
portu przyjmą zaraz Łódzkie Zakłady Wy-
twórcze Urządzeń Elektrotechnicznych A-32,
Łódź, ul. Nowotki 71. Zgłoszenia przyjmuje
sekcja kadr. 5628-K

INZYNIERA-MECHANIKA ze specjalnością
konstrukcji maszyn włókienniczych z prak-
tyką na stanowisku starszego konstruktora
biura konstrukcyjnego, **inżyniera-wykończalnika**
na stanowisku inspektora eksportu oraz inży-
nierów włókienników ze specjalnością tkactwa
bawełny — zatrudni natychmiast Zakłady
Przemysłu Bawełnianego im. Marchlewskiego
w Łodzi, ulica Ogrodowa 17. 5532-K

CIESLI, monterów robót izolacyjnych-ciep-
łochronnych, dozorcę, robotników niewykwalifi-
kowanych, kierowników i techników robót sanita-
rych i budowlanych, kierownicę na ciągnik
„Ursus”, monter na silniki wysokoprężne,
operatorów na betonarki i pompy spalino-
we, i elektryczne zatrudni Łódzkie Przedsiębiorstwo
Robót Sanitarnych i Elektrycznych w Łodzi,
ul. Zawiszy 23/27. Zgłoszenia przyjmowane bę-
dą w pokoju nr 5 — sekcja personalna. 3162-T

KIEROWNIKA (kierownicze) kuchni za-
trudni Szpital Kliniczny nr 4 im. M. Konop-
nickiej Łódź, ul. Sporna 36/50 tel. 515-19. Od
kandydatów wymaga się średniego wykształ-
cenia z zakresu gastronomii oraz kilkuletnie-
go stażu pracy w żywieniu zbiorowym.
Warunki pracy i płacy do omówienia na
miejscu. Zgłoszenia przyjmuje ref. kadr po-
kój nr 5. 3197/T

KIEROWNIKA działu księgowości — wyma-
gane wyższe lub średnie wykształcenie, dłu-
goletni staż pracy w księgowości w tym co
najmniej 4 lata na stanowisku kierownika
w służbie finansowo-księgowej; **KIEROWNI-**
KA działu zaopatrzenia branży radiotechni-
cznej, wymagane wyższe lub średnie wykształ-
cenie z kilkuletnim stażem pracy —
zatrudni przedsiębiorstwo państwowe han-
dlowo-usługowe. Wynagrodzenie do zł 2.300
plus premia uznaniowa od 15 do 25 proc.
Podanie łącznie z życiorysem należy kiero-
wnicę do Biura Ogłoszeń, Piotrkowska 96 pod
nr 5584/T 5584/T

TECHNIKA normowania z wykształceniem
technicznym, ze znajomością przemysłu włó-
kienniczego zatrudni natychmiast ZPW im.
Gwardii Ludowej w Łodzi, ul. Wróblewskie-
go nr 19. Zgłoszenia przyjmuje dział kadr
od godz. 8 do 15. 5604/K

INZYNIEROW budownictwa ładowego o wy-
sokich kwalifikacjach na stanowiska kierowni-
ków robót na terenie m. Łodzi i województwa
łódzkiego — zatrudni Łódzkie Przedsiębiorstwo
Robót Inżynierskich. Warunki płacy zgodne
z układem zbiorowym w budownictwie z dnia
15.III.1958 r. Podania z życiorysami przyjmują
dział organizacyjno-prawny, Łódź, Lutomi-
erska 32/34, pokój 22. 3152-T

TECHNIKA-TECNOLOGA z praktyką w
zawodzie budowy i remontu maszyn — za-
trudni Związek Spółdzielni Mleczarskich —
Zakład Remontowo-Montażowy Łódź, ul. Lom-
żyńska 13/15 tel. 423-26. 3205-T

INZYNIERA instalacji sanitarnych z dłu-
gotną praktyką na stanowisku kierownika dzia-
łu organizacji robót — zatrudni Łódzkie Przed-
siębiorstwo Instalacji Sanitarnych i Elektrycz-
nych w Łodzi, ul. Zawiszy 23/27. Warunki
płacy do omówienia. Zgłoszenia przyjmowane
będą w pokoju nr 5. 3168-T

INZYNIEROW i techników budowlanych z
uprawnieniami na stanowiska kierowników
grup i inspektorów technicznych oraz kier.
budów przyjmie Miejskie Przedsiębiorstwo
Remontowo-Budowlane nr 1. Kandydaci winni
zgłaszać się do komórki kadr przy ul. Wól-
czańskiej 49, pokój nr 27 od godz. 7 do 15.
5629-K

Aparat rentgenowski

przenośny 60 kV 10 mA

produkcji radzieckiej ZAKUPI

Szpital im. Dr. K. Jonschera
w Łodzi, ulica Miłonowa 14.

Oferty pisemne prosimy składać pod w/w
adresem do dnia 27 listopada br. Szpital
zastrzega sobie prawo wyboru. 18958-G

Obwieszczenia o licytacji

Skarbowy Urząd Komorniczy Wydziału Fi-
nansowego Prezydium Dzielnicowej Rady Na-
rodowej Łódź-Sródmieście na podstawie art.
85 i 86 dekretu o egzekucji administracyjnej
świadzeń pieniężnych (D. U. nr 21 poz. 84
1947 r.) podaje do publicznej wiadomości, że
w dniu 30 listopada 1961 roku o godzinie 12
odbędzie się w Łodzi, przy ulicy M. Buczka
30 licytacja ruchomości należących do Ob.
Kopczyńskiego Włodzimierza, a mianowicie:
Samochód ciężarowy marki „Chevrolet” 1,5
tonowy oszacowany na łączną kwotę zł 20.000.

Dnia 30 listopada 1961 roku o godzinie 14
w Łodzi, przy ulicy Kopcińskiego 33 odbędzie
się licytacja ruchomości należących do Ob.
Walickiego Wiktora a mianowicie:

Samochód bagażowy marki „Mercedes” osza-
cowany na kwotę zł 15.000. Cena wywoławcza
stanowi połowę sumy oszacowania.
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji
w miejscu i czasie wyznaczonym.

KOMORNIK SKARBOWY

Odpowiednich POMIESZCZEN

nadających się na czasowe przechowywanie
urządzeń sklepowych, o powierzchni
w granicach od 100 m² wwyż

poszukuje

DYREKCJA PDT W ŁODZI,
ul. Piotrkowska 60/62.

Oferty składać w dyrekcji PDT, pokój 217,
tel. 227-83. 5592-K

PRZETARGI

WIĘZIENSKIE ZAKŁADY MASZYN WŁO-
KIENNICZYCH w Łodzi ul. Armii Czerwo-
nej nr 89, ogłaszają przetarg na wykonanie
z materiałów własnych lub powierzonych
9 kompletów bebnów napędowych do prze-
dzarek PJ-21-C. Oferty z podaniem ceny
m.b. bebnów oraz terminu wykonania należy
składać w zalakowanych kopertach z napi-
sem „przetarg na bebnów” w sekretariacie
zakładu, do dnia 29. XI. 1961 r. Do przetar-
gu mogą przystąpić instytucje państwowe,
spółdzielcze i przedsiębiorstwa nieuspołecz-
nione. Komisyjne otwarcie ofert nastąpi w
dniu 5. XII. br. Szeregówowych informacji
udziela dział kooperacji, tel. 283-20 wew. 49.
Zakład zastrzega sobie prawo wyboru ofer-
enta. 3198/T

Łódzkie Zakłady Włókien Sztucznych w Łodzi,
ulica Armii Czerwonej 89, ogłaszają przetarg
nieograniczony na dostawę w roku 1962 30
ton pyłu ebonitowego (na sicie o 1600 otwo-
rach na jeden m. kw. nie powinno być po-
zostałości). Oferty w zalakowanych kopertach
z napisem „Przetarg-ebonit” należy składać
w kancelarii zakładu, do dnia 11 grudnia
1961 roku. Otwarcie ofert nastąpi 12 grudnia
br. godz. 12 w zarządzie przedsiębiorstwa.
Oferty mogą składać przedsiębiorstwa pań-
stwowe, spółdzielcze i prywatne. 5622-K

Koledze Kazimierzowi Jabłońskiemu
głównemu księgowemu WP PKS III
Oddz. w Łodzi z powodu śmierci

MATKI

wyrazy głębokiego współczucia składają

DYREKCJA, SAMORZĄD ROBOT-
NICZY I WSPÓLPRACOWNICY

5627-K

Wyrazy głębokiego współczucia głów-
nemu księgowemu LPIR PT — Sła-
womirowi Swinarskiemu z powodu
śmierci

MATKI

składają

DYREKCJA, PODSTAWOWA
ORGANIZACJA PARTYZNA,
RADA ZAKŁADOWA, RADA
ROBOTNICZA ORAZ KOLEZANKI
i KOLEDZY z PRACY

3220-T

OGŁOSZENIA DROBNE

KUPNO

FOTEL dentystryczny po-
lowy lub inny lekki ku-
pić. Wiadomość Zgierz,
Świerczewskiego 75 m. 27

SPRZEDAŻ

MASZYNE saneczkowa
8-86 i kocioł miedziany
sprzedam. Ul. Skarbo-
wa 19-3 18746

MASZYNE dziewiarska o-
krągła czterostopniowa
sprzedam. Telefon 561-82

DZIURKARKE bielizniana
„Gutmann” sprzedam. —
Franciszkańska 88 I p.
18715

LOKALE

POKOJ z kuchnią zamie-
nię na duży pokój. Sar-
nacka 8a Chojny przy
kościelne św. Wojciecha
18754

MIESZKANIE dwupoko-
jowe — komfort we Wro-
cławiu zamienię na rów-
norzędne lub mniejsze
w Łodzi. Oferty „18716”
Biuro Ogłoszeń, Piotrkow-
ska 96 18716

POMIESZCZEN

nadających się na **GARAŻE** dla samocho-
dów osobowych i półciężarowych
poszukuje

(wydzierżawi czasowo) — dyrekcja PDT
w Łodzi, ul. Piotrkowska 60/62.

Pomieszczenia mogą się znajdować w
kilku miejscach.

Oferty składać w dyrekcji PDT,
ulica Piotrkowska 60/62 pokój nr 217
telefon 227-83. 5594-K

CO? gdzie? Kiedy?

od lat 12, g. 10, 12, 14,
„Wojna i pokój” prod.
USA, doz. od lat 12,
g. 16, 20
POLONIA (Piotrkowska
67) „Nafta” prod. pol.
dozw. od lat 16, g. 10,
12, 30, 15, 17, 30, 20
WISLA (Tuwima nr 1)
„Uręczona” prod. USA
dozw. od lat 18, g. 10,
12, 30, 15, 17, 30, 20
WOLNOŚĆ (Przybyszew-
skiego 16) „S.O.S. Tita-
nie” prod. USA, doz. od
lat 12, g. 10, 12, 30, 15,
17, 30, 20

KINA I KATEGORII

MUZA (Pabianicka 173)
„Kwiat na śniegu” —
prod. radz. doz. od
lat 9, g. 16, 18, 20
PRZEDWIOSNIE (Zerom-
skiego 74) „Tajemniczy
rewolwer” pr. ang.,
dozw. od lat 16, g. 16,
18, 20

STYLLOWY

(Kilińskiego
123) „W biały dzień”
pr. swajcz., doz. od
lat 18, g. 15, 45, 18, 20, 15

WŁOKNIARZ

(Próchnika
16) „Ostrożnie babciu”
pr. radz., doz. od lat
17, g. 10, 12, 30, 15, 17, 30,
20

ZACHETA

(Zgierska 26)
„Wielki błękitny szlak”
prod. franc.-wł.-jug-
NRF doz. od lat 18, g.
10, 12, 30, 15, 17, 30, 20

KINO LDK

(ul. Traugutta
18) „Świadcwo u-
rodzenia” prod. pol.,
dozw. od lat 12, g. 14, 30,
17, 19, 30

KINA II KATEGORII

ADRIA (Piotrkowska 150)
„Paryżanka” prod. fr.
dozw. od lat 18, g. 16,
18, 20

DKM (Nawrot 27) „Spra-
wa 306” prod. radz.,
dozw. od lat 16, g. 16,
18, 20

DWORCOWE

(Dw. Kall-
ski) „W cieniu biały-
ch Andów”, „Piccolo”, „O-
dobra woda”, „Własny
domek” g. 10, 11, 12,
13, 14, 15, 16, 17, 18, 19,
20, 21

GDYNIA-STUDIUM

(Tu-
wima 2) „Anatomia
morderstwa” prod. USA
dozw. od lat 18, g. 10,
13, 16, 19

HALKA

(Krawiecka 3-5)
„Ruda Julka” prod fr.
dozw. od lat 16, g. 16,
18, 20

MŁODA GWARDIA

(Zie-
lona 2) „Kradzieże nie-
tuz” pr. ang., doz. od
lat 9, g. 10, 12, 30, 15
„Kobieta w szlafroku”
pr. ang., doz. od lat
16, g. 17, 30, 20

ODRA

(Przędzalniana 68)
„Czarny Orfeusz” prod.
franc. doz. od lat 18,
g. 17, 19 (seans zam-
knięty)

OKA

(Tuwima 34) „Szkła
ny zamek” prod. franc.
dozw. od lat 18, g. 15, 30,
17, 45, 20

POPULARNE

(Ogrodowa
18) „Nedziny” II seria
prod. NRD doz. od lat
14, g. 16, 18, 20

PIONIER

(Franciszkańska
31) „Droga na zachód”
prod. pol. doz. od
lat 12, g. 16, 18, 20

POKOJ

(Kazimierza nr 6)
„Wszystko o Ewie” pr.
USA, doz. od lat 18,
g. 15, 30, 18, 20, 30

REKORD

(Rzgowska nr 2)
„Człowiek ze słomy” pr.
wł., doz. od lat 18, g.
15, 45, 18, 20, 15

ROMA

(Rzgowska nr 84)
„Szalona noc” prod.
meks. g. 10, 12, 14, 16,
18, 20

SOJUSZ

(Nowe Złoto —
ul. Piłtówowa nr 6)
„Wrzesień 1939” prod.
pol. doz. od lat 14, g.
17, 19

SWIT

(Bałucki Rynek 5)
„Wesola orkiestra” —
prod. ang. doz. od lat
10, g. 16, 18, 20

TATRY

(Sienkiewicza 40)
Program dla najmłod-
szych: „Szóstka zdoby-
wa świat”, „Złotowa
szelbana”, „Dzielnia cz-
ubka”

„Kot w kregiel- ni”

g. 16, 17, „Norman-
dia — Niemien” prod.
franc.-radz. doz. od
lat 12, g. 18, 20, 15

KINA III KATEGORII

LACZNOŚĆ (Józefowa 43)
„Dwa pietra szczęścia”
prod. węg. doz. od
lat 16, g. 19

STUDIO

(Lumumba 7-9)
„Tam, gdzie rosną po-
ziomki” pr. szwedzkiej
dozw. od lat 16, g. 17, 13,
19, 30

MEWA

(Rzgowska nr 94)
„Piotrus Pan” prod.
USA, doz. od lat 7, g.
16, 18, 20

POLESIE

(Fornalskiej 37)
„Gorączka w El-Pao”
prod. franc. doz. od
lat 18, g. 17, 19

ENERGETYK

(Al. Poli-
techniki 17, róg Felszyń-
skiego) nieczynne

PRZEDSPRZEDAŻ

bile-
tów na 2 dni naprzód
do kin: „Batyk”, „Po-
lonia”, „Wisła”, „Włok-
niarz”, „Wolność” od-
bywa się w specjalnej
kasie kina „Batyk”
(ul. Narutowicza 20) w
dni powszednie w go-
dzinach 12-17.

Uwaga! Repertuar

sporządzone na podstawie
komunikatu Miejskiego
Zarządu Kin.

APTEKI

Piotrkowska 193, Armii
Czerwonej 53, Zgierska 63,
Pl. Wolności 3, Pl. Poko-
łu 3, Rzgowska 147, Gdań-
ska 21.

Dyżury szpitali

POŁOŻNICTWO

Dzielnica Polesie — Szpi-
tal im. Madurowieza, ul.
Fornalskiej 37.
Dzielnica Śródmieście i
Widzew — Szpital im. H.
Wolę, Lagiewnicka 34-36.
Dzielnica Górna oraz
pacjenci należący do Po-
radni „K” przy ul. Śe-

działu 16

należą do
Szpitala im. Curie-Skło

Modernizacja futbolu i... mentalności

Edykty o rencie piłkarskiej i perspektywy ŁKS

Prezes ŁKS Zygmunt Kaźmierczak, nieomal oficjalnie pożegnał Sopotnika i Jezierzyńskiego z drużyny swego klubu w trakcie wywiadu udzielonego Przeglądowi Sportowemu. Z koniecznością zakończenia kariery muszą się liczyć wszyscy sportowcy i nie chodzi nam o dzień, w którym przyjdzie to uczynić nie tylko wymienionej parze. Francuzi narzucili filozofom okrzyk: „UMARZ KRÓL, NIECH ŻYJE KRÓL”. Z tego, co dotąd wiemy, należy się liczyć tylko z odejściem poniekąd zastużonych, weteranów. A kto przyjdzie na ich miejsce — oto pytanie.

inna w Śląsku Wrocław, dwu za wodników oddaliśmy do Warszawy, w tym roku jedenastu zostało powołanych do odbycia służby wojskowej. Kto wie czy w komplecie wróca. A warto przypomnieć, że w pełni sił wymienialiśmy do Australii trzech nasi zawodnicy. Nie biorąc więc pod uwagę nieszczęśliwych przypadków, eliminujących zawodników z gry, w ciągu ostatnich 4-5 lat ŁKS oddał innym drużynom w kraju (i za granicą) nieomal równo wartościową jedenastkę, jaką ma obecnie w swej dyspozycji. I nie oceniamy czy uczynił to z własnej woli.

Górnika Katowice (Jankowski), a tyka się wychowanków wymienionych organizacji w innych drużynach, i bardzo często natomiast można się natknąć na ŁKS-owskie nazwiska w zespołach renomowanych wielkości. Łodziecie stali się bardziej katolicej od papieża w sprawach czystości „pochodzenia klubowego” zawodników ŁKS i stworzyli swoisty talmud, od którego postanowieniami odstępowano traktowane są najsurowiej we własnym gnieździe.

Ze Szkotami po raz trzeci walczą bokserzy polscy w niedzielę

W niedzielę odbędzie się II spotkanie, wystąpi ich trzech. Oto, co w tej sprawie powiedział Feliks Stamm: — Wprawdzie nie podjęliśmy jeszcze decyzji w jakim składzie wystąpi nasza reprezentacja na dziesiątkę na łódzkim ringu — ale należy przypuszczać, iż wspólnie z kapitanem PZB, Cendrowskim wystawimy następują...

Jest dość znamienne dla decyzji kierownictwa PZB odstępstwo od koncepcji na rzecz gospodarzy w międzypaństwowych meczach pięściarskich. Jak wynika z postanowień kapitał sportowego, w niedzielny meczu przeciw Szkocij nie ujrzymy łódzkich bokserów. Natomiast w Krakowie, gdzie odbędzie się II spotkanie, wystąpi ich trzech.

Tylko 9:11 przegrała Gwardia z liderem tabeli

Rozegrany wczoraj wieczorem mecz ligowy między Gwardią a Legią, zakończył się zwycięstwem bokserów Legii 11:3. W chwili gdy na ring wchodził pięściarz wagi średniej, Stańczykowski i Dampca, Legia prowadziła 11:3 i za pozostałe dobre wrażenie i nie-watpliwie Gwardia mieć będzie z niego wiele jeszcze pociechy.

a Rozpierski walczył nadal i przegrywał. Ze znacznie lepszym skutkiem mogłoby to czynić młodszy wielkiem zawodnicy, zdobywając tym samym ogładę ringowa. W wadze ciężkiej Kubacki, dysponując dobrą techniką, sparował wszystkie zamary Branickiego i odniósł zastużone zwycięstwo.

Druga niedziela zbiórki na Dom im. prof. J. Szustrowej

Debiut działaczy sportowych w zbiorce na Dom im. prof. Jadwigi Szustrowej przyniósł pełny sukces. W pierwszej piątce zbierających, jeżeli w ogóle można sporządzić tabelę wyników kwesty, znaleźli się: wielokrotny reprezentant Łodzi i bramkarz ligowego zespołu ŁKS Józef Miła, red. Adam Ochocki, Ludwik Szumlewski, para Zofia Janiak i Bonifacy Kłoczowski, oraz Karol Baraniecki.

lacy sportowych, naszych kolegów z redakcji „Kawalek” i Polskiego Radia, dzięki którym także młodzieży ze szkół pielęgniarstwa i Technikum Mechanicznego za ich pomoc w tej zbiorce, ze szczególną wdzięcznością wspominając p. Władysława Okasa, który tyle dla niej okazał serca.

Redaguje kolegium Redakcji i Administracji — Łódź Piotrkowska 96. Centrala 293-00 łączy z wszystkimi działami. Telefony bezpośrednie: Redaktor naczelny 325-64. Z-ca redaktora naczelnego 307-28. Sekretarz odpow. 204-75. Dział ekonomiczny 223-05. Dział kulturalny 223-32. Dział sportowy 298-95. Dział listów i interwencji 343-04. Redakcja ogólna 279-76. — Biuro Ogłoszeń 311-50, 293-00, wewn. 30. czynne do 15.30, sobota do 13.30. — Prenumerata miesięczna 12.50, półroczna 21.00, roczna 42.00. Zamówienia i wpłaty przyjmujemy PKWZ „Ruch”. Łódź, ul. Roosevelta 17, konto PKO Łódź 7-6-579. Prenumerata za granicę wynosi: kwartalnie 22.50, półrocznie 42.00, rocznie 84.00. — Prasa Łódzka: RSW „Prasa”, Łódź, Piotrkowska 96. — Reklamy nie zamówionych redakcja nie wstawa.

Nasz Telefon Usługowy 303-04

URBANIAK: W sklepie branży dziewiarskiej przy ul. Głównej skasowano ostatnio dział dziecięcy. W ten sposób zlikwidowano najpewniejsze w Łodzi źródło zakupu poszukiwanych przez matki rajtuzów i innej bielizny dziecięcej. RED.: Sklep branżowy przy ulicy Głównej należy do tych placówek, które nastawiają się przede wszystkim na działalność testową. Ostatnio, aby umożliwić lepszą obserwację rynku, w sklepach tych zmniejsza się asortyment, poszerzając jednocześnie wachlarz rozmiarów, barw, fasonów itp. Zgodnie więc z decyzją Zjednoczenia, sklep branżowy w Łodzi prowadzi obecnie tylko dział pończosznicy i bielizny damskiej, a dział dziecięcy przejął Warszawa. Ponieważ pozostawienie w Łodzi działu poszukiwanych artykułów dziecięcych byłoby bardziej pociągane, należy żałować, że nie wzięto tego pod uwagę przy reorganizowaniu placówki.

SPADEK W PKO EMERYT: Chęć by tylko moja żona otrzymała po mojej śmierci wszystkie pieniądze, jakie złożyłem na swoją książeczkę oszczędnościową.

NAJLEPSI J. S.: Jakże miejsce zajęły w czasie festiwalu piosenki w Sopocie piosenkarci: L. Jakubczak i I. Santor i jakie wyróżniono wtedy piosenki? RED.: W klasie interpretacji piosenek polskich za najlepszych wykonawców uznano: Irenę Santor, Sławę Przybylską, Ludmiłę Jakubczak i Renę Rolską. Z piosenek krajowych wyróżnione zostały kolejno: Walc „Embarras”, „Woźniowa” i „Walczyk na cztery ręce”.

Prz STU 303-04 I co dalej?... NA TO I INNE PYTANIA DOTYCZĄCE PIŁKARSKIEJ DRUŻYNY LIGOWEJ ŁKS

Radio i telewizja

ŚRODA, 22 LISTOPADA PROGRAM I 8.00 Wiadomości. 8.05 Muzyka i aktualności. 8.30 Muzyka poranna. 8.50 Audycja oświatowa. 9.00 Audycja dla klas I i II pt. „Walczyka znanym”. 9.20 Koncert rockowy. 10.00 Publicystyka międzynarodowa. 10.10 Fragmenty z dzieł science-fiction. 11.00 „Leksykon rzeszowski”. 11.15 Polska muzyka rozrywkowa. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.05 Wiadomości. 12.15 „Rolniczy kwadrans”. 12.30 Radioreklama. 12.45 „Na swojską nutę”. 13.00 Aud. dla klas I i II pt. „Wesola Ludwika”. 13.20 Muzyka dla wszystkich. 14.00 „Na bezdroża Czarnego Ładu” fragmenty z „Słonecznym”. 14.30 Sygnał piosenkarze. 15.00 Wiadomości. 15.05 Komunikat o stanie wód. 15.06 Program dnia. 15.10 „Postępowanie w gospodarstwie domowym”. 15.20 Radioreklama. 15.30 Francuska muzyka baletowa. 16.05 Listy z Polski. 16.25 Spiewa chór męski „Hejnał”. 16.45 Recital skrzypcowy. 17.00 Wiadomości. 17.05 Audycja dla młodzieży szkolnej pt. „Na wiraz”. 17.35 Gra zespołu Franciszka Górniewicza. 18.00 Uniwersytet Radiowy. 18.10 „Kira” odc. 3. 18.30 Radioreklama. 18.45 „Pięć minut o wychowaniu”. 18.50 Radiowy kurs nauki języka francuskiego — lekcja 15. 19.05 (L) Polska muzyka popularna. 20.00 Dziennik wieczorny. 20.26 Wiadomości sportowe. 20.30 Spiewa Panstwowy Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”. 20.45 „Ze wsi i o wsi”. 21.00 Koncert Chopinowski. 21.30 Piosenki francuskie. 21.40 „Narko-